

שמור

אג"מ/מח"ד היסטורייה
 ענף מחקר ווחדרכה
 סל 3363
 תד 104 -
 יא, באודר ב', קסמיין
 16 במרץ 1981

מלחמת יום - הכיפורים

הקרב על מעוז "בודפשט"

עבורה בה"ד - 1

כל המוטר תוכנן מספר זה, כולם או כמעט,
 בידייתם אנטים שאליהם מוטרכים לכך - עבורה
 על חוקי כוחון-המודינה כל המזואה מספר
 זה נדרש למסרו למוגנה קרכובת של מטה רשות
 ישראל או המשמרות העברית

נורס 1981

אג"מ - מה"ד - היסטוריה

שמור

מהיד / ענף ארגון ומנהלה

הודפס ונכוך עיי יח' הוצאה לאור

תְּלִיכָּה עֲגֵלָה נִגְמָןעַמּוֹד

א' - ב'	הַתּוֹכוֹן
1	הַקְרָטָה
3	פרק א' - המעוֹז וסְכִיבָתוֹ
3	כָּלְלִי
3	מְעוֹזִים וַיְעֹודָם
6	מִבְנָה הַמְעוֹז
6	מְעוֹזִים בַּמְלָחֶם הַהְתָּהָה
6	הַכּוֹחוֹת הַלּוֹחָמִים בְּמַעַוזׂ "בּוֹדְפֶסֶס"
פרק	
5	הַמְשׁוֹלֵשׁ הַצְפּוֹנִי
8	צִירְיָה אָוֶרֶר
10	צִירְיָה דָּרוֹבָּה
10	מִבְנָה מַעַוזׂ "בּוֹדְפֶסֶס"
פרק ב' - הַאוֹרֵב וַדְרֵכי לְחִיטָתוֹ	
15	נִסְיוֹנוֹת הַהְמָעוֹרָה תְּמָצֵאת עַל הַמַּעַוזׂ
פרק ג' - "שּׁוֹבֵר-יוֹנָנִית"	
19	כָּלְלִי
19	שִׁיטָה הַתְּכִנִית
פרק ד' - כּוֹחוֹתֵינוּ	
21	הַכּוֹחוֹת בְּמַעַוזׂ בְּשָׁלְבֵי הַלְּחִימָה שְׁוּנוֹת
25	כְּפִירָות פִּיקּוֹדִית
פרק ה' - בָּסָרוֹת קָרְבָּן	
27	חִילּוֹgi הַכּוֹחוֹת בְּמַעַוזׂ עֶרֶב דָּרָאשׂ-הַשְּׁנָה
27	סְעִילּוֹת לְאַבְתָּחוֹת הַמַּעַוזׂ וְהַגְּנָתָה
30	עֲלִיּוֹת הַמְתִיחָות
32	לְקָרְאָת הַמְלָחֶם
32	חֲכָנִית הַהֲגָנָה עַל הַמַּעַוזׂ
35	הַפְּעֻולּוֹת אַחֲרֵי קְבָלָת פְּקוּדָת "שּׁוֹבֵר-יוֹנָנִית"
35	גְּדוּר טַנְקִים 9 - עֶרֶב קָרְבָּן

עמוד

	פרק ג' - הקרב הראשון על המזרז
37	כללי
37	תקופת יום - השעה הראשונית
39	לחימת טני סנקרים נגד גדר מצרי שוריין
41	כלול תוחתי 155 מ"מ ב"בודפס"
44	הgregת במעוז לאחר בלימת ההתקפות המצריות
45	לחימה על ציר "מקפלת"
46	הקרב על העיר - 6-9 באוקטובר
50	חילופי הכוחות במעוז ב-11 באוקטובר
	פרק ז' - הקרב השני על המזרז
53	תקופת הביניים
54	התקפה המצרית ב-15 באוקטובר
54	תקופה הלילית של 14-15 באוקטובר
	פרק ח' - פריצת החסימה המצרית
57	כללי
57	נסיגות גדר 141 למזרץ את החסימה
59	הקרב של פלוגה ל'
59	רכבת של פלוגה
	פרק ט' - העורת בקרב על פריצת החסימה המצרית
66	הuitarרים שהענכו לאחמייה מזילי הפלוגה
	פרק י' - הקרב על "בודפס" - סיכום והערכה
67	השלב הראשון
70	שלב השני
70	הכוחות המצריים שהשתתפו בקרב על מעוז "בודפס"

בְּגָדָם

- 1 לוטה חוברת אודור "הקרב על מעוז 'בודפשט'" הנשלחת אליו.
- 2 כיינינו הקרבות המתוירות בחוברת זו בסיס "הקרב על מעוז 'בודפשט'" על אף העובדה שקרבות המתוירות נקבעו חלק לוחמים מיחידות טונכית, באהרים טונכית, ובמוסעים טונכיתים שונכיתים שיחד סייעו לעמידת המעוז ובעקירת יחידות קומנדו טנקי שהטכו את דרכ' תגיעה אליו.
- 3 הקרב על מעוז "בודפשט" תיבנו קרב חגנה מוצלח בו נחטף האויב המצרי, כנטענו לפניו לככיש החוף בין התאריכים 6-15 באוקטובר 1973.
- 4 היה זה קרב משולב, בו נקבע חלק לוחמים מחלמות הרגליות, אשוריון, מתחכחים, ומדרעות חיים ומתוירר.
- 5 מן הרואוי לצינו שטפתקדים והתיילים מלאו את יערות בקרבות אלה על אף הפצצות מהאויר, הרעשומ ארטילריות כבדות ומטוסות חיל'ר ו-חטיין.
- 6 הקרב נחקר ונכתב עיי רס"ג (פל"י) מ.א. יהונתן יעקובי.

אלון ארדי - אליאס
הנסטוריה
רמייה

פָּרָקָן א'

הַמִּעֵדָן הַכְּבָדָה

כָּלְלִי

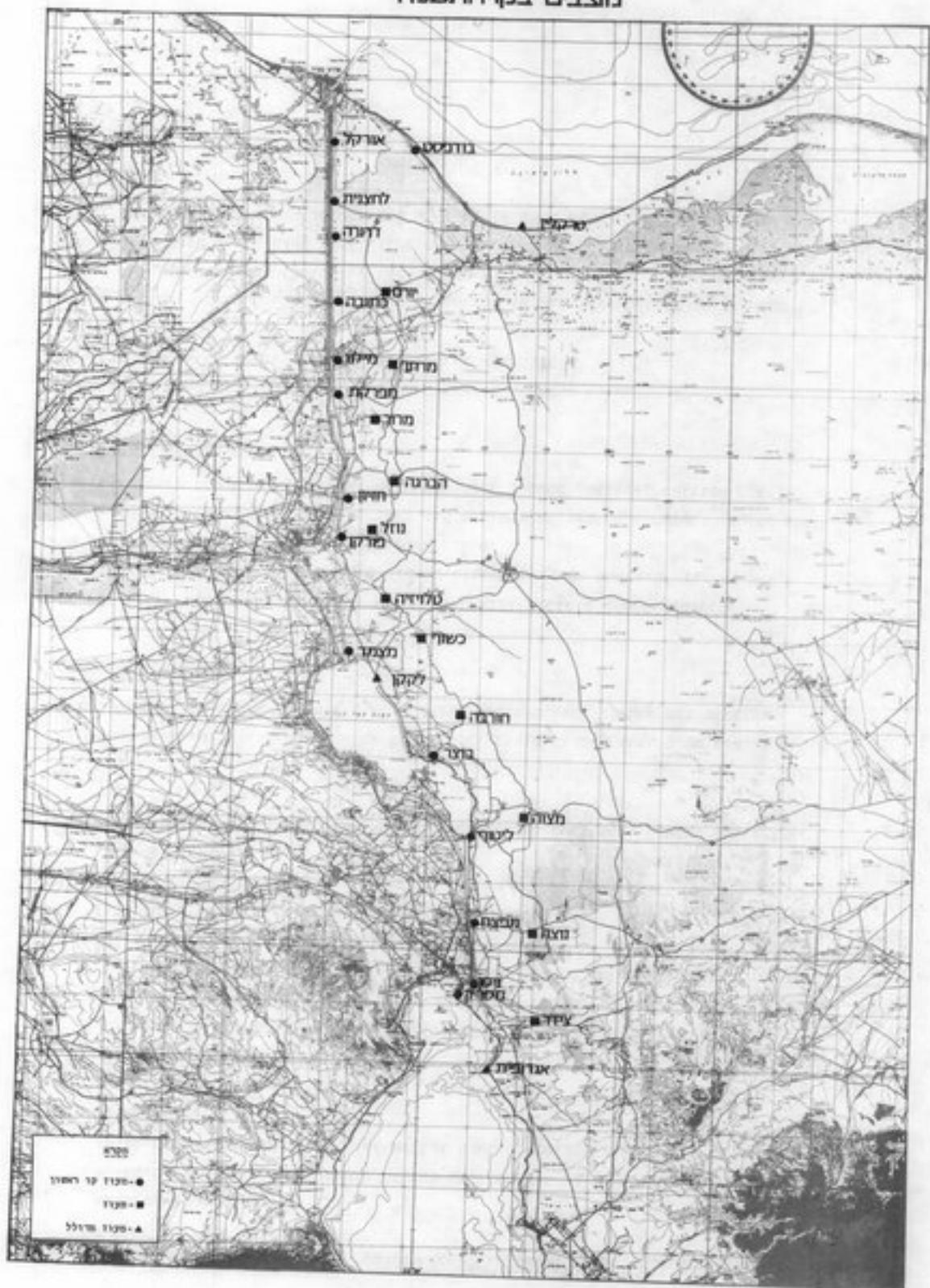
- מעוז "בודפסט", הידוע לציבור כ"המעוז של אנטלי" במלחת יוחאי, היה אחד מ-30 המועוזים שנבנו אחרי מלחמת ששת הימים לאורך תעלת-סואץ ושהיו חלק ממערכת הידועה בשם "קו בר-לב" מערכת זו כללה חמשה מרכיבים יסודיים עיקריים⁽¹⁾
- א. מעוזים
 - ב. מעוזים, שהם מוצבי הוקו חסני שנבנו למרחק של 8-12 ק"מ מקו המים ונעורו לסייע חינויים טכנים ונקודות צפיפות ארוכות טווח לעבר התעלה. הם הוקמו במדרונות האחורי על הגבעות הסמוכות לדרך ה-חתיים
 - ג. יחידות שריון שהוצבו בין המעוזים ובערפם, מסוגלוות להגעה לכל מעוז תוך זמן קצר
 - ד. ארטילריה ויחידות נימ' יסייעו לכוחות שבקו-התעלה וינחו אשם לעבר טירות טעבך להעלה
 - ה. מערכת דרכי מorrectן⁽²⁾, המאפשרת גישה נוחה ומהירה לכל נקודת לאורך התעלה, בזיקה לציריו הכניטה לטיני

הַמִּעֵדָן וַיְוֹרֵד

המעוזים נועדו לשולט על קו-המינים ולסייע בעין "אדניז ועיניז" לבני ציריו הכניטה לטיני, ובכך לסייע במניעה צliquה מצרים הבונקרים המבוצרים וHAMGGINS בשכבות-פיזוץ (סקפ"ע) נועדו להגן על החיללים, שרתמו למעוזים, מנגני הפגוזות ארטילריות כבדות ואנו כגד פגוזים עם מרעומי השהייה יכולת הלחימה והעמידה של המעוזים הושתטה על הכניטה, לפחות ישולבו המעוזים בלחימתם יחד עם טנקים אמרורים לחבור אליו חור זמן קצר, ארטילריה המסוגלת לסייע באש זה בקרבת המעוזים והן לפגוע בטריות מעבר לתעלת-סואץ, ומשווים ח'יא המיעודים לסייע באש המעוזים בקרב

(1) גם חיל-האוויר הוא אחד המרכיבים האינטגרליים בחזית ההגנה של קו התעלה, אך הנושא לא ירדן בחקירה זו
 (2) להכרת המסתורית והכעירות של "קו בר-לב" ראה שאמור בלקסיקון לביטחון ישראל, דברי, איתן הבר, דמותה, ביתר, מודן, מהדורות "דברי", 1976, ע"י 95-93

מצבים בקו החטלה

מבנה מעוז

המעוז הוקם על סוללה-עפר מוגבהת שיצרה מעין ריבוע שטגר על חצר פנימית עם כניסה אחת מאחור בתרז' סוללה-העפר נקבעו כונקרים מכוברים, ואילו על גבי הסוללות נקבעו תעלות קשר שלארכן הוקמו עמדות ירי ועמדות צפית בכוון לכך היו בתוך החצר עמדות לנשך נ"מ, לטרגמה 81 מ"מ והיו מעוזים שהוצבו בהם טנקים, כדרך קבוע לצורך לחימה בלילית צוידו הלוחמים בציוד מגביר אוור כוכבים מהווים מעוז ומסביבו הוקמו גדרות פיל, שדה-טוקסטים ו-אטלא"ח מיוחד

מעוזים במהלך הלחמה

בסיון המעוזים בלחימה נרכש בעת מלחמת הלחשה, ביו 1 במרץ 1969 ל-7 באוגוסט 1970 במהלך תקופה זו פשטו המעוזים על המעוזים תשע פעמים והמעוזים עמדו במקנן יתר על כן, יש לציין שהמעוזים עמדו בחמցות ארטילריה כבדות במהלך חזיתות השכירות, בין סוף 1970 למלחמת ים-הכיפורים, דולל קו המעוזים, ורק 16 מהם הוחזקו באופן מלא, בעוד שיתר ה-14 נחטמו או הוחזקו כנקודות צפיפות-יום בלבד

ఈוחות הלוחמים במעוז "בודפסט"

מעוז "בודפסט" קשור בשמו של סגן מוטי אשכנזי, שהחפרס את הלחמה עקב פעילותו הפוליטית-צייבורית שלו יש לציין כי במהלך פעלו כוחות נוספים נספחים לאלה שתחת פיקודו של אשכנזי

בתארנו את הקרב על המעוז יש לציין את מיתריות הלוחמות בחצר שלבי הלחימה במעוז ואנו אדורי לחימת כללו

א יצידות לוחמות

1 כוחות מגדוד ח"ר מילואים 68/16 נמצאו ברובית מעוז חעללה, כולל "בודפסט" מאי ערב ראש השנה תשכ"ד (26 בספטמבר 1973)

המלחמה סיועה ל"בודפסט", שתחנה בו בתקופת הרגיעה ונשארה עד למלחמת האס ע"י המצרית בפעה 061400 וכמשך חמישת ימי לחימה נוספים, עד לשעות אהה"צ של יום ה', באותו יום הוחלפה מחלקה ע"י פלוגה מגדוד נח"ל 906 שি�יכבה במעוז עד לסיום המלחמה וכשבוע לאחריו

2 כוחות נוספים שתו מוצבים במעוז יפורטו בהמשך

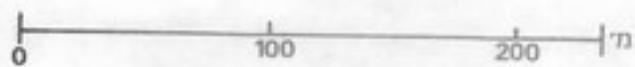
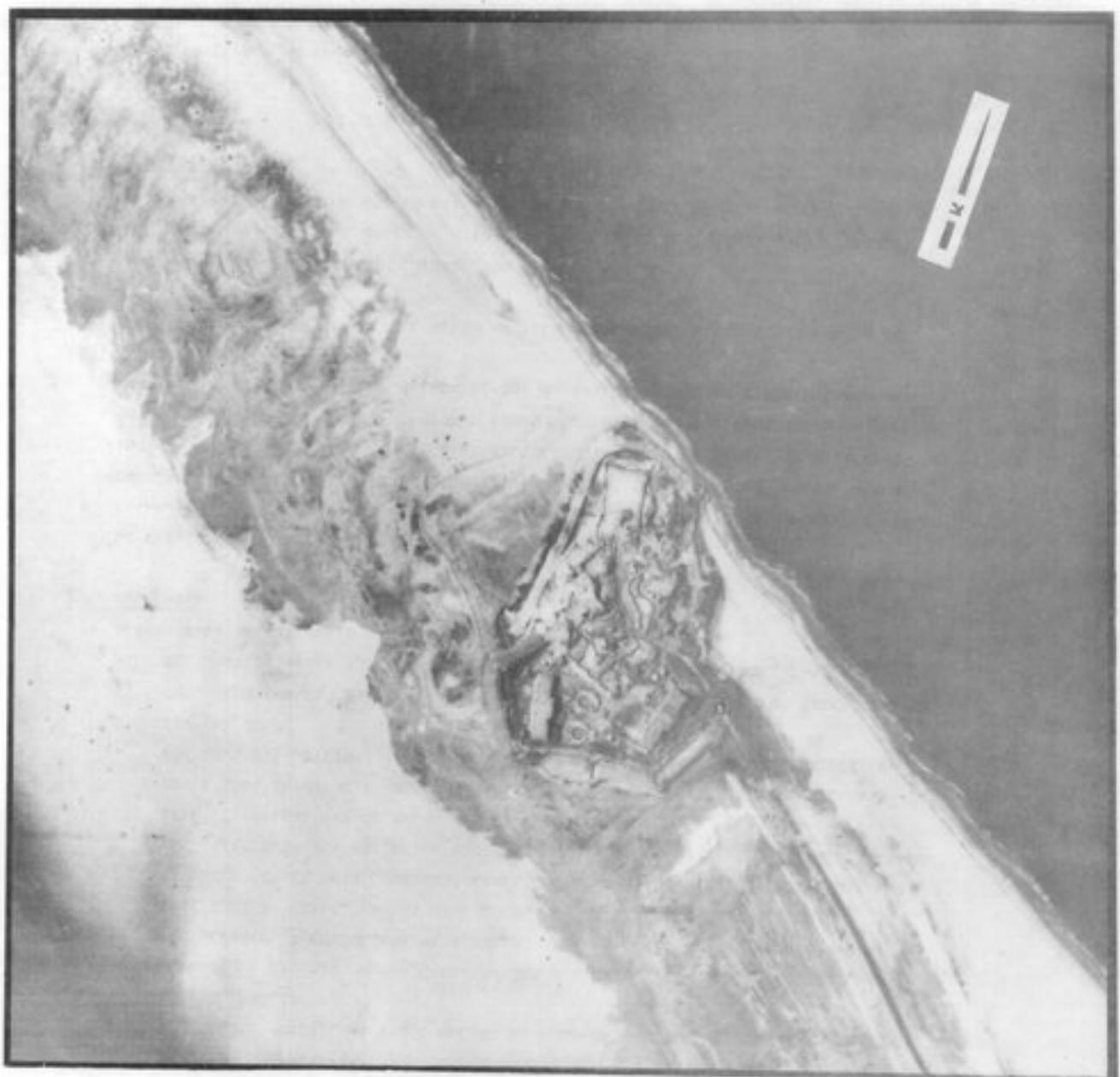
ב אדורי לחימת

בנוסף לחימתה על המעוז עצמו ועל סכיבתו המידית, התגלו קרבות עדים גם באזרורים מרוחקים יותר, בעיקר נגד כוחות קומנדו מצריים, לשם מתייחם תדריך למעוז שנחטמה פגמיים במהלך המלחמה

(1) תיאור חמושת על עיר "מעוז", לקסיקון לביטחון ישראל, 1976, ע"ע 329-330

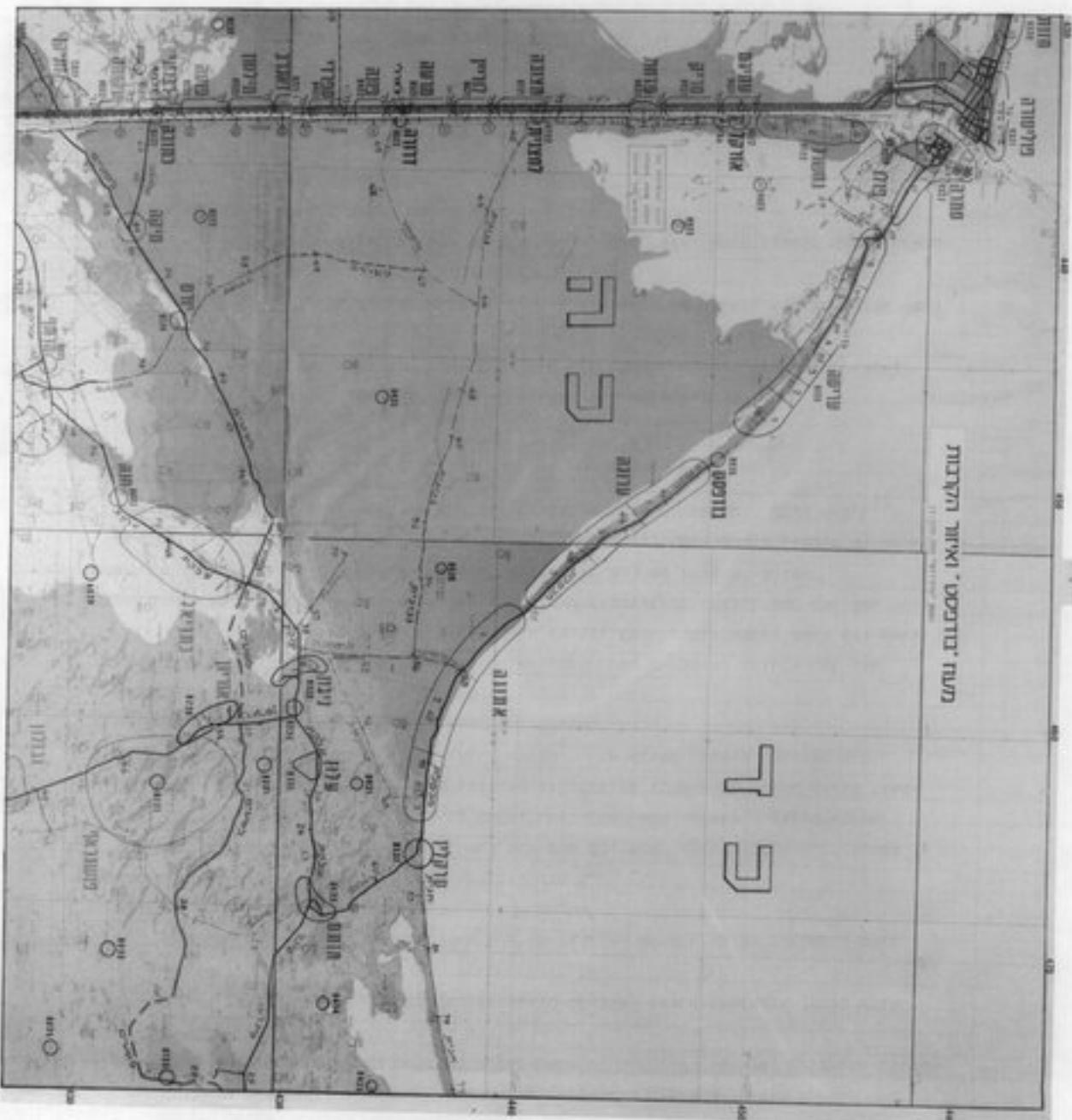
מעוז "בודפשט" - תצ"א

(מאריך ח-חצ"א וה-קנ"מ איבט ידועים)

ל. ק"מ מזווית

תעלת דיאגונאל מילאן להרצליה

צירות רוחב

- ציר תרומת הראשי בכתה הוא ציר המעלת "אטי"
- שני ציר רוחב נוספת בגדת המזרחה של ה"טולש" מילאו תפקיד חשוב בלחימת על "בודפס"
- והם
- א ציר "טימקה" - דרך סלולה באורך של כ-10 ק"מ מתחברת את "עלקם" בטכיבת בלוזה עם
"מכפלת 58"
- ב ציר "עינורי" - כביש סוג א' באורך של כ-9 ק"מ המחבר את רומני עם ציר "מכפלת"
ליד מעוז "טרקלין" והמהווה, למעשה, המשך של ציר "מכפלת"

מבנה מעוז "בודפס"

המעוז ממוקם ב-כ"מ 44864486, על שפת הים-התיכון ומדרום לו חملחה - בכתה א-טי⁽¹⁾
בפי התושבים המקומיים היא מכונה גם מטל-א-טיין (עמק טיין) שני השמות רומיים על הטין
הטובעני שהובא לאזור ע"י תזרוע המזרחתית (ה"פלוטוונית") של הנילוס, שיבשת
מעוז "בודפס" הייתה אחד הגדרות המעלת ואת צורתו ניתן להגדיר ספק כליאסת ספק
כרכובע, שרוכבו חולך ווצר כלפי צפון (קו אורך דמיוני בתוך המעוז מקבל כמעס לכוון האורך
תגיאוגרפי, בסתייה קלה מאד מזרחה) אורכו של המעוז היה כ-160 מ' ורוחבו הילך ווצר
מכ-100-50 מ' בקצתו הצפוני, בקרבת הים
ביבב המעוז בכתה גדר תיקנית שמאחודה היה ירוז
תקני המעוז תוכנן ובבנו בהתאם ליעודו המכuzzi היה עליהם להתאים למשימות הבסיס
של המעוז להבטחת הבנה עצמית, לשמש לחמציות מודיעיניות ובמקרה של חיימה להווות גורם
מקשר, מדוחות ומשותה בכוסף לכך נערכו במעוז, דרך קבע, שתי יחידות סוללת חותמי
155 מ' מ', שחיליליה פעילה גם פלאה של שתי מכמ"תים 120 מ' ויחידות מכ"מ ח'י קליטת
שלקמת טנקים תובננה במרקחה של המעלת "שובר-זוניס"⁽²⁾

התקנים העיקריים במעוז היו אלה⁽³⁾

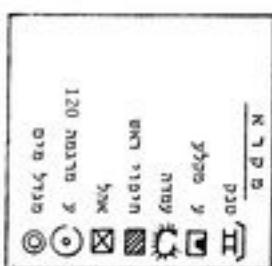
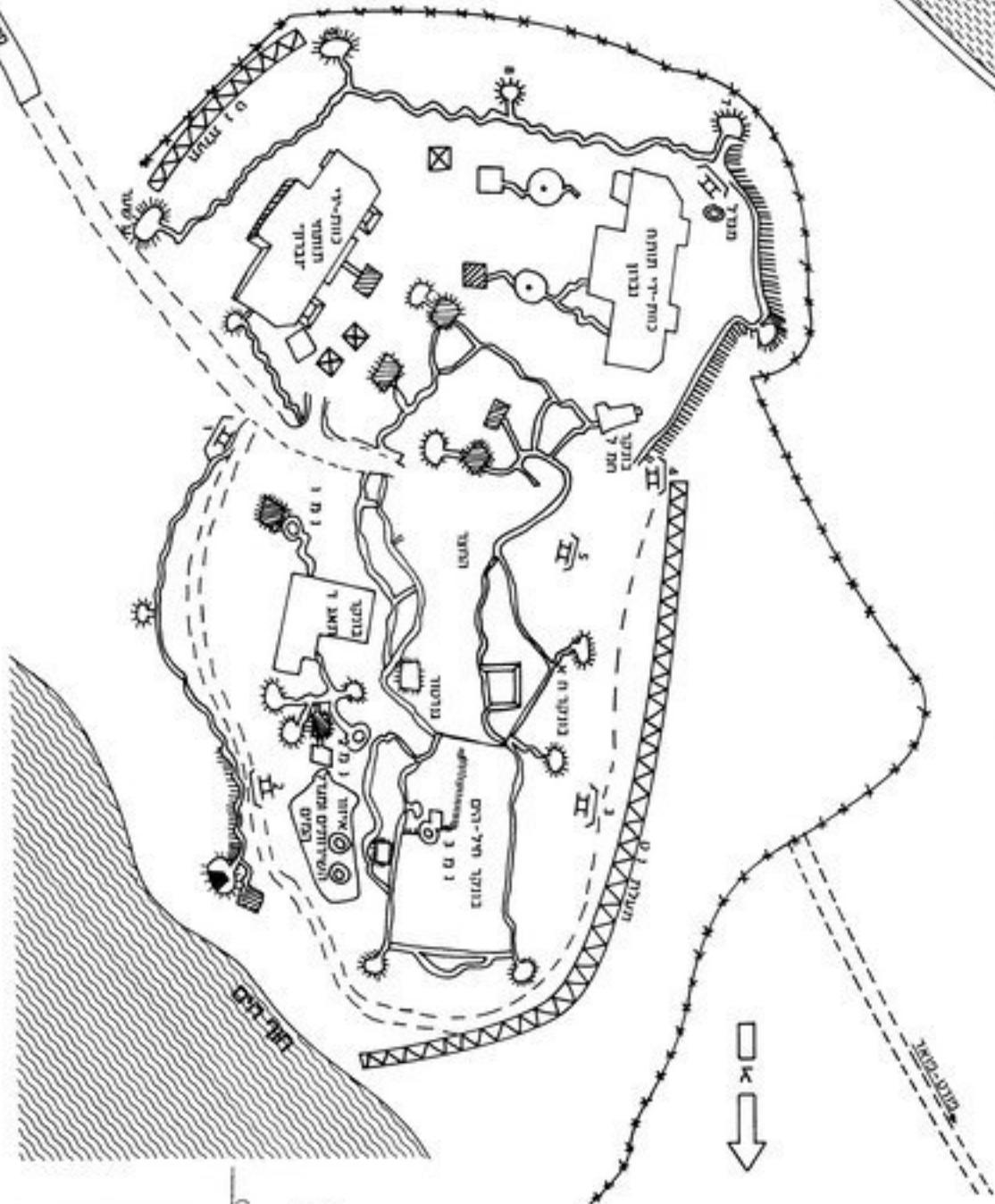
- א מתקני פיקוד - בונקר חמיל ובונקר ח'יא (שתי בלתי מוחתקן ושימש במלחמה כ-חמייל
חילופי)
- ב עדות תעופה וראויות - חמנדר (בפינה הדרומ-מערבית) ועמדת פרויקטום (שהיה קבוע
ואגובה כ-25 מ') שאיפשרה תעופה מוגנת
- ג "אזור החותניים" - אזור שטוף אט מרכיבת השטה דרוםית לחצר ובו שתי כוות-ירוי לתוכה
155 מ' מ' ("נברונייט") וביניהן שתי עדות לכ-מכמ"תים 120 מ'
- ד בונקר ח'יא בו שוכנו מתקני ה-מכ"מ הימי
- ה משחטי ירי לטנקים
- ו מספר רב של עדות, בין היתר עדות כ"מ, ממוקמות בחלקו

(1) סבנה - בירכת, ימה טין - עפר לח ומוחה המכיל תרבה צורן וחפרן, ציפוי טיט הוא
כגרף ע"י זרמי מים לאפיקים, נחלים וימים
(2) ראה פרק ג' - "שובר-זוניס"
(3) ראה פרשנות מעוז "בודפס"

ז בונקרים תת-קרקעיים לדלק ולתחמושת
ח מתקני שירותים, כולל בונקר תאגיד'
ט עלות קשר, גדרות חיל מתקשות ותעלות נ"ט
י שער בכניסה לחצר המוז, ה"מאובטח" ע"י כבל טלפון

תַּלְיָה - בְּדִגְסֹת - עֲמָלָק

ל- 1:1

תַּלְיָה
בְּדִגְסֹת
עֲמָלָק

1. אֶתְמָהָרָה
2. אֶתְמָהָרָה
3. אֶתְמָהָרָה
4. אֶתְמָהָרָה
5. אֶתְמָהָרָה
6. אֶתְמָהָרָה
7. אֶתְמָהָרָה
8. אֶתְמָהָרָה
9. אֶתְמָהָרָה
10. אֶתְמָהָרָה
11. אֶתְמָהָרָה
12. אֶתְמָהָרָה

פָּרָקְ בֵּ'

הַ אֲנָגָגָן גַּדְגַּדְלָה לְחִילָה מְמֻנָּה

כִּזְבוֹדָה הַהַסְּעָרוֹת הַמְּצִירִת עַל הַמְּעוֹז

- בהתקפה על מעוז "בודפסט" הפעילו המצריים דרכי לתחילה מגוונות וביניהן
- א תקיפה מהאווריר (פתחה את הסוללה במעוז)
 - ב חורשה ארטילרית (כמקדים להשתערות ולטירות הטרדה)
 - ג השתערות של חיל"ר, קומנדו ושריון, כולל רק"ם אמפיבי
 - ד ניתוק המעוז ע"י חסימת ציר "מכפלת" ע"י כוחות קומנדו מונחתים טהים וכוחות קומנדו שנעו רגלייה תוך עקיפת המעוז מדרום

השתערות המצרית הראשונה בוצעה סמוך למועד פתיחת האש ב-6 באוקטובר 73 ע"י כוחות שhabitכת חיל"ר העצמאית מס' 35¹⁾, שוגברת לשט ביעוז סמיותה הראשונית - תקיפה המודדים "בודפסט" ו"אורקל" - ע"י גודוד טנקים מזורבך השתערות נחרפה בדוכות הגעה, בעוד מועד של מלחמת טנקים מגדור 9 למועד

חטיבת חיל"ר מצרים, בתוך מלא, הורכבה שלושה גדודי חיל"ר, גדרות טנקים טי-34, פלוגות סיור, גדרות נ"מ, ארטילרית דהה ו-ג"ט בעוצמה של כ-2 גדרות סח"כ כל-הנסק התקנים של חטיבת חיל"ר (בנוסף לנסק אישי) היה 22 טנקים טי-34, 18-12, 18-12, 6 תותחי שדה 122 מ"מ, 6 תותחי נ"ט/שדה 85 מ"מ, 12 חנ"טים 37 מ"מ ו-18-6-18 מק"כים 7 מ"ט 5/12²⁾

השתערות השניה בוצעה בשעות הבוקר של ה-15 באוקטובר, כנראה ע"י החטיבת ה-ג"ל, בשילוב עם כוחות קומנדו והיא נחרפה אחרי קרבי, שIALIZED הצליח חיל"ר מערי לחדר לסתה המועוז עצמו

חטימת ציר "מכפלת" ע"י המצריים

שיטמת חטיבתו של ציר "מכפלת" הוטלה על כוחות קומנדו מצריים כוח של 2 פלוגות מגדור 133, נחת לפניו ערב ה-6 באוקטובר כ-ג"ץ 454441 (בתחום "ערוגה-3") וחתזיק בעמדותיו עד ה-10 באוקטובר

(1) כפופה ישירות לפיקוד הארמיה השניה
 (2) טכ"ל/עקר מודיעין 6-106 - "אכaba המצרי - מבנה יחידות ועוצבות", 1972, ע"ג 20-21

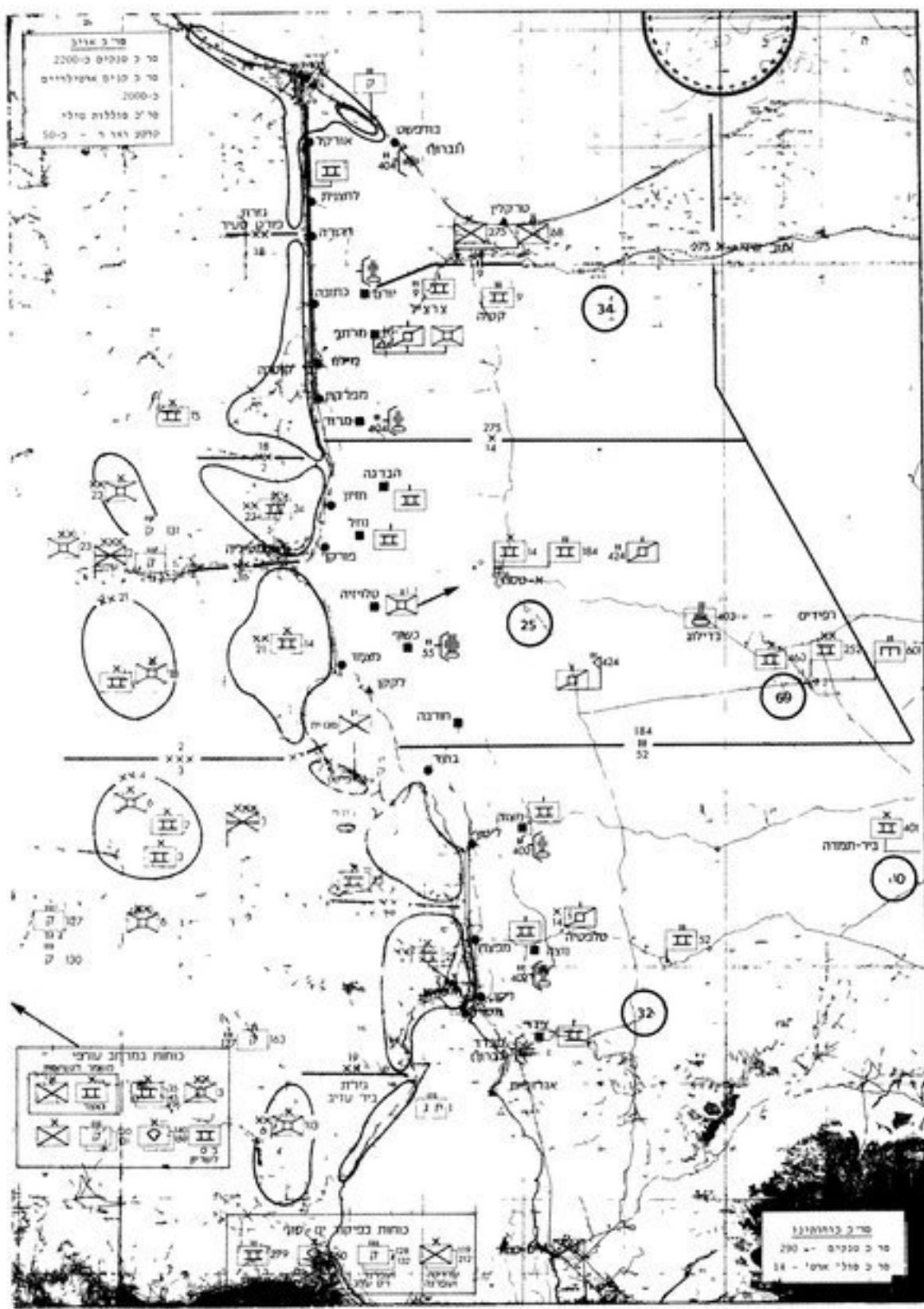
בגדר קומנדו מצרי הורכב תקנית מ-354 חיליות, מהם 26 צעיניות פלוגה קומנדו (ללא איבנטים מסייעים) בלבד ו-3 חיליות, מהם 4 צעיניות. נשקת האישית של פלוגה זו כלל 52 רובי"רים, 6 מלעוגנים ו-12 מרכ"טים אר פג' גי -7, ובפלוגה המסייעת - 6 מרגמות 60 מ"מ ו-18 רובי צלפים לכל אלה החמושו אקדחים ו-טבאי"כים (מגבירות אוור כוכבים), המיעדים בעיפר ל-מרנ"טים וכן למחלעים ולרובוט¹⁾

טיili נ"ט "סاجر" לא היו נשק תקני בגדר קומנדו ופלוגות/מחלקות טופחו לפי הצורך סביר להניח שחלק מהתקבoses ב"ערוגה 3" מנה כ-200 חיליות

כוח פיקחה Zusf הופעל בליל ה-15 באוקטובר, לפראת הסתערות חי"ר/שריון תנייה שחוללה כ-150530 בערך חוכה, שזורה חלק מגדר קומנדו 103, היה כעוצמתה של פלוגה מוגברת וחובסה בכודה כ-2 ק"מ מזרחה ל"בודפסט", שאלה הגיע רגלית, תוך עפיפת המועד מדרות בעת מעבר בשעה מוצף חלקית נרטבו מרכבת טילי ה-ג"ט, "סاجر", סברשות המצריים ולא ניתן היה להפעילם בעת הקרב נגר כוח צה"ל שביבש לפrox את תער

1) איגרת חוליל אובי 3/74 -תקומndo המצרי והפעלו במלחת יוס-חכיפות (מטכ"ל/אמ"ג, יוגי 74, עמ' 4)

הערכות-איך וכוחותינו בדורות 001400 אוק 73

פְּרַקְטִיקָה"אֲנָגָעַתְּ? נְבָנָה?"כָּלְלִי

- "אֲנָגָעַתְּ? נְבָנָה?" הוא הבינו שnitnu לאפשרות לפרישת כוחות, שבאה לעבות על פעולות התקפיות של המציגים באזרע המעליה, מערב טיבי ו-מזרחי'ל הנחת תיסודו היה, שהמכנויות תופעל בעקבות כוונותם לפתיחה באש או עם פתיחה נורא, במקורה שתמצירות ינקטו בהתאם לנסיבות הפעולות הבאות
- פתיחה באש לאורך הרכ
 - ביסודות לתפקידם מתחדים בכו התעללה
 - פעולות קומנדנו בסדרי

המשמעות העיקרית שנקבעו ל-צ'יל היה

- הדריך כל ניסיון צליחה מצרי
- היערכות להגנת נ"ט ולספיגת התקפות אויר, תוך שימוש פשיטות וביסודות פרגוע
- מגיון השמדתו של הכוח הקדמי וכוונות להשתתפות במבצעים התקפיים טרוביים מהעללה

שִׁינָמָן תְּחִכָּנוּתכָּלְלִי

- היערכות להגנת מרחב הפיקוד שאור שהבצעות הפעולות הבאות
 - אחדמת הכוח הקדמי ע"י 7 פלוגות ח"ר בכל המעוזים
 - ביצוע פעולות בין המעוזים ע"י 7 פלוגות טנקים, פלוגות חרמ"ש ו-2 פלוגות סיור
 - פתיחה עיריות בגדרה ע"י 3 פלוגות חרמ"ש
 - אחדמת 2 פלוגות טנקים ליד המעוזים
 - ביצוע פעולות בין המעוזים והפעלת טער של "קשתות" ו"ירגניות" ע"י 3 פלוגות סיור
 - הפרת המעברים בגדרי ובמתקלה ע"י כוח "ביסוף"
 - אחדמת 5 גדרות טנקים כעתודה לגדרות חטיבתיות
 - פריסת 12 סוללות ארטילריה ותגבורת באגד ארטילרי כוותם לפני פקודה
 - אחדמת חטיבת טנקים כעתודה אונדחתית
 - סילוני כל הלא-לוחמים מהכו
 - אבטחת מנהות ומתקנים בעורף מנגנון פשיטות קומנדנו, תוך סיורים צפיפות ומחסומים

- ב הגנת מרטיל ע"י הייערכות כוחות מוגברת, תוך אבטחת מתקנים, מחנות וצירי חנעה פנוי
פשיטות קומנדור ומיקום צפיפות ומחסומים
- ג הגנת שאר גדרות הפיקוד, תוך אבטחת מתקנים, מחנות וצירי חנעה ומיקום צפיפות
ומחסומים⁽¹⁾

היערכות העפוזה בגדירה העפונית כללנית בנוסח לכוחות חי"ר וכוחות אחרים מתוך המועדים את
הכוחות האלה -

- א 74 טנקים, מהם 25 מוצבים בקי המיםensus או אלטראנטיבית ב"סנפירים", (שטחי ירי
מוגנימט לטנקים במרחב C-5 ק"מ מתחם המטี้יע)
- ב 4 טולנות ארטילריה
- ג 2 פלוגות חרמ"ש
- ד יחידת סיור
- ה פלוגה הנדסה

המכנית שהייתה האנמית בעיירה, הוכנה כבר לקראת סוף מלחמת החטאה, ערכנה פעמים
מספר, הועגה ואושרה סופיה ב-קד"מ ה-רטכ"ל ב-12 במאי 1973
ביום פרוץ המלחמה לא בזעעה המכנית בעקבות הוראות ה-רטכ"ל לאלו פיקוד הדרות לעיר
חטיבת טנקים אחת בחזית בטוקום שטייס וזאת בגלל פרוץ מלחמת ים-הכיפורים
אי לכך, בשעה 061400 הייתה הייערכות כוחותינו בגדרות התעללה דילילה בהרבה מן המוכן
בגדירה העפונית נערכו 34 טנקים בלבד, רובם בחניוניות, אך כי בכוננות גבוהה למזרחה
טנקים שנעודו להיערך בקי המים לא היו שם, לתזיה מעוז "אורקל", בו הם חנו דרך
קבע כdry נזהר מעוז "בודפשט" ללא סיוע שריון בעת הפתיחה כאש⁽²⁾

(1) "אובך-זונציג" (עיקרי פקודה) מפקדת פיקוד הדרות ס ב 1283 מ-17 בדצמבר 72, סעיף 9 כלשהו

(2) הייערכות בשעה 061400 ראה מפה בעמוד 17

פָּרָקְ ד'

1.2.2.8.1.2

חוותות במעוז בשלבי הלחימה השונים

- ניתן חלק את תקופת הלחימה במעוז לפניה שלבים, לפי הנסיבות שאיישו אותו
 א. התקופה שלפני פרוץ הקרבות ועד חציית ימי לחים (6-11 באוקטובר)
 ב. מ-11 באוקטובר עד סוף המלחמה וכשבוע לאחר מכן

בשלב הראשון, נמצאו במעוז חוותות האלה

1. מחלמת חי"ר מילואים מוקטנת פלוגה ג/גדוד 68/חטיבת 16 (הירושלמית), שאנחה 18
 חיילים, בפיקודו של סגן מושי אשכנזי 4 חיילים מהמחלמת חוברו לאיתם את מוצב
 "טרקלין" (מעוז מרול)

מג"ד 68, סא"ל אמריך רובני, בתפקידו הקורם מג"ד טירן ב-חט' גולני, קיבל את הפיקוד
 על גדרה מילואים זה של החטיבה הירושלמית כמיינוי חירום, חורשים מספר בלבד לבכיר לפניו
 פרוץ המלחמה יפגישתו הראשונה, ה"אמיתית", לדבריו, עם האנשיים התקיימה רק אהרי
 ביזוס הגדרה לשירות מילואים מועד הביגושים, ימים ספורים לפני ראש-השנה, התקשה מאר
 על התארגנות הגדרה, כי רכיבים מחלילו קיבלו שחרור מטעמים דתניים וכלכליים ומלחיפות
 נבחנו יותר מבחינה ממשית מאשר איכומית

בעודתו אמר ה-מג"ד "היות בעיה למלא את התפקיד הנדרש וכך לא התהבו בטיב הלוחמים,
 בידע שלחם או באיכומם, כי אם במספר הלוחמים" (1)

2. סוללה מ-גד"ב 404 בפיקודו, בפועל, על סגן אלן דולגין - זו חוותה סוללה פרידת שחתלית,
 כחודשיים לפני פרוץ המלחמה, סוללה מילואים לדבורי-הפטורי ועדיריים אחרים היה מצב
 כל הדרישות שנמסרו לסוללה בלתי מוגהם אם הרעת סוללה מהותית 155 מ"מ (4 מותחים)
 בזעם לא פועל נגד בסיסי טילים באזרע התעללה ונגרר לתוך חוף באזרע פורט-סעיד. כ"כ,
 הוטל על הסוללה לירוח לטוכם המעוודים "אורקל" ו"ילטנינג" ביחס למשימות אשר סכנה
 שלחן המותחים ב"בורקס" שהיו מרגם "כגרא" נקבעו כתור כוות מינוחות וטוווחים הייעיל
 הגיע עד 17 ק"מ

כ"כ הועצה במעוז פלוגה של 2 מכת"ים 120 מ"מ, שנועד להגן על המעווז ולטפס למשימות
 אשר סכנה טווחן המרבי הגיע עד 5 ק"מ עם פגעה נפיצה ו-10.5 ק"מ עם פגעה תורף
 שיפור רמת כסירותם של המותחים חילך, חילכה, עבורה מואטפת, אך עם הסלמת המשיטה
 הגיע תקופת ארוכת של בטליה ייחימת, כי פעילותה האתזקה השופטה ארצת חצוי שעת עכודה
 ביזוס לבכיר עם זאת, כללת השגגה היונית פעילויות נוספות, כגון חריגות ירי יכשה,

(1) חקירות מג"ד 68 (תיק 227, עמ' 1)

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיוון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מס' 225, י
שנה מס' משלוח מס' תיק

טופס מראת מקום

1. מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

א. הנדון / הנושא ויליאם אואחן

ב. מנת _____

ג. אל _____

ד. סימוכין _____

ה. התאריך _____

ו. סוג הביטחון _____

ז. שם מחבר התעודה _____

ח. מספר העמודים בתעודה 2,

ט. מספר העמודים שהוצאו 2

י. עותקים מס' _____ מתוך _____ עותקים (לසמן בסוג הביטחון "סורי" ומעלה)

2. סוג התעודה

- מכתב
- מבrik / הודעת טקסט
- תזכיר / מזכיר
- פרוטוקול
- מפה
- אחר

3. סיבת הסגירה

- ביטחון
- יחסית חז
- צנעת הפרט
- לא בסמכות
- אחר

תאריך _____ פרטי המוציא / ה ר. חתימה

בוצעו בשלבים

- א תנועה עד ל"סנפירים" (שתי מתחזקים היטב).
- ב יצירתי קסר - חילתה בראשת הגזרות ובמהלך בראש המועד עצמו.
- ג התקרובות הטנקים (שהוחלו כאמור ב-גמ' שים) למועד והPsiת עמדות במטחי תירן ("רפסות"), הכבויים כבוך הסוללה, לשם פגיעה באויב במקומות או על הסוללה (מרגولات החבירה עם הטנקים בוצעה לקידום אפשרות של פשיטה על המועד מפני הרגם של מלחמת התההה)
- ה-רקי"ט אמרו היה להיכנס למועד רק בעת סכנה מידית של הדירת האויב אל תוכו במקרה זה היה על ה-רקי"ט להגן, קוודם כל, על אזור השער
- יצויו, שכל חריגות החבירה היו יכשות, ומما כן נס"ת גדר נח"ל 68 (1) לא בוצעו תרגילי חבירה למועד "בודפסט"

שלב השני נקבע למועד פלוגה א' מוקטנת (2 מה') של גדר נח"ל 906⁽¹⁾ מלחמת פרצה ככלות ימים לפניו המועד המתוכנן לפיזור הפלוגה לאחר שהשלימה את כל שלבי האימון של קורס מי"כים הפלוגה מנתה 115 חיילים, בפיקודו של טרנו שמואל פור, רוכס בכני גרעיני נח"ל וכן מספר חיילי מג"ב יעוזן שחלקת התאמנה, בלעדית, בנושאי התקפה כמו לחימה על צוללים; לש"ב, פשיטות, מרבים, נחיתות, מעבר מכשול מים, לחימה על יעד מבוצר הפלוגה גם השתתפה בתרגיל גדרי בנושאים אלה

כפיות פיקודית

מפקד ה-ח"יר במועד טיש, בעמ' לחימה, למפקד המועד ומכאן למפקד על כל הכוחות, בפועל שנוצעו להגן על המועד ולאבטחו כפיות זו לא חלה על הפעולות המבצעית הייחודית של יתר הכוחות, כגון ירי ארטילרי לטובות מעוזים אחרים והפעלת ה-טכ"ם הימי אולם כשייצאו ה-טכ"ם ותחמושת מכל סיוט,

כפי שיאירע ביום הראשון והשני ללחימה, התבלגה ממילא חולות משימות אלו והגנה על המועד הפכה למשימה בלעדית של כל החילילים בו

(1) פלוגת זו החליפה את המחלקה מגדר 68 ב-11 באוקטובר 73, ראה עמ' 55

פָּרָקָהבְּסֶגֶם קְרֵבחילופי הכוורות במעוז ערב ראש-הטנה

גדוד ח'יר מילואים 68/16 שנועד לתפקיד 12 מעוזים בפו בר-לב, מתוגדים מספר דמי' לחני ראנ-הנה תשלי'ד, והגיעו למתקן האימוניות בבלוזה (ה-טאו'יג) ביום א' 23 בספטמבר 1973 הקשיים במלחוי תקנים בגדור כבר הוזכרו קודם מלבד זאת, היה הגדור נתנו בלחש דמו, כי כבר ביום ג', ה-25 בספטמבר, היה עליו להיכנס לקו ולקבל את האותיות להגנתו, על מנת לאפשר לנדרת המילואים, שהזיך בקו, להשתחרר למשרת, יירב ראש-הטנה (ה-26 בספטמבר) הייתה לרשות הגדור יממה אותה לשט אימוניות ורענון כשירות וגם זו התקשרה עקב סיורים וחיפוי עם גדור המילואים الآخر יותר מזו, הגדור לא התאמן כלל זה שנתיים וחצי, אלא הובץ להעסוקה מבצעית בלבד ה-מג'יד השם מادر שלא ניתן היה להביא את חילוי הגדור, על כל דרגותיהם, לרמה המקצועית והמבצעית הדורשה יצוין, שבמצעית מלחילוי הגדור לא עברו מעולם אימוניות סיורים, אלא שלבים א' או ב' בלבד וכוסר לוחמתם היה מושל בספק פח'יט 275 שקיבל את הגדור המשיך את המשימה כר "הקו שפט לחלווטין, אין שום סיכון ואינו בכירות לפתח את המלחמה הבעה המרכזית שלכם היא כיצד להחזיק את הקו ולמתקד אותו שיפשר מבח' טוב"

ב忽רכה זו של המכב מצא ה-מג'יד הסכו להטלת המשימה על יהודיה שלא התאמנה זה סבירות⁽²⁾ "כשהפכו את הקו" המשיך בעדרתו "עמד בראש דאגתנו כיitr לאפשר לאנשיהם לצאת לחופשותekoeko שפט, האנשימים מבוגרים, בעלי משפחות, בעלי עסקים, איך לא לשבור אותם תוך החודש הזה ולאפשר להם להיות כל אחד לפחות בחג אחד בבית" מהרטמיותיו של טגו מוטי אשכנזי, ה-טמו'פ המוביל לפקר על "בורסת", הואות בחלקו את דברי ה-מג'יד שלב הגיאס, לדבריו, היה קשת ביותר וחתועררו הרבה בעיות כעת סיור הפעינים במעוז "לחצנית", לשם הכרת מעוזי הקו וביעוריהם, טגו אשכנזי תחבטאותיהם של ביטחון עצמו מופרז וביטול כל אפשרות לפrox' מעשי אייה בעידן הקروب

(1) מחקר מג'יד 68, טאי'ל אמריר דרבני (תיק 227), עמ' 1

על השאלה מה צפוי או מתרוכנו אם, בכלל זאת, חחיגנה תקריות או אפילו יפרצו קרבות, נענה אטכנדי שהשריון יגיע למעוזים תוך חצי שעה ויצילוח לגבור על כל כוח שהמעדרים עלולים להפעיל

שליטה ורגיעה, שהתחזקו עם התקרכות הଘ, שרוו בכל

חילופי המשמרות ב"בודפסט", יומיים לפני ראש השנה, התבצעו בחיפזון ובאווריה לא נניתה אטכנדי הגיעו למקום לפני מלחמות והספיק לעשות היכרות שתחית עם המוצב, לשאוב מידע מועט מהמפקד היוצא ולהשתתפי בסיפורו לילדי בכירו "טרקלין"

בהתROSות וחתם לחץ שיחרר לטרחת, בשעה 1100 Uhr, את הכוח היוצא עם זאת, יש לציין שכנות ה-פק"לים שחשאייר את ריו המפקד היוצא הילתה רבה ויש שתיארו אותו כדורמים לכורך של "אנציקלופדיה בריטניקה"

פעילות לאבטחת המוז ו昉נתו

دلותו של כוח ה-חי"ר הן ביחס לגודל המוצב (אטכנדי העריכו בכ-10 דונם, אך במציאות היה שטחו גדול יותר) והן ביחס למשימות החוץ, בלטה אפילו בשינגרת הימומינית ובמצב של רגיעה מוחלטת מהלקה מנתה 18 חיילים, מהם ב-ד"כ 2-3 בחופשה ארבעה חיילים נוספים הוצבו בשעות היות ב"טרקלין" (ماוחר יותר הורחבה הנקודות שם לשעות הלילה) ושני חיילים נוספים נשלחו לשם לפנות ערב אי לכך, בשעות הבוקר והערב, כאשר 8 חיילים יצאו לסירות, נותרו במוצב 4 חיילי חי"ר בלבד

העוברה, שמשימות אבטחה מוגבלות הוטלו גם על התומחנים במוצב, ביחיד באזרם ועל-יד השער, לא סיירה שטוחתית את המעבר ("שער", כאמור, היה פתח לרוחבו מתוך כל טלפון, והעדרה הקדומה אליו הייתה בפרק של כ-50 מ' ¹⁾

אמנם, מפקד הסוללה העמיד מיד פעם חיילים נוספים לרשות מפקד ה-חי"ר לשם עיבורי מערך האבטחה והסירות, אך בהיעדר סמכויות של האחיוו, במצב של אי לחייה, נעשה הדבר על בסיס בקשות אישיות בלבד בנוסף לכך הייתה הסוללה עצמאית גם מבחינה מנהלית

חולית ה-מכו"ם פעלה אף היא ת"פ מפקחת ח"י וממדדו וסמכויותיו של מפקד ה-חי"ר היו מחומות יותר מלאה של "מפקד מתקנה", כל עוד לא נוצר מצב של סכנה ממשית לפשיטת אויב על המוצב

(1) פגיטה ר' מה'ר עם מפקדי מעוזים, עמ' 24

הנשך שיועד להגנת המעווד היה 2 מכמ"תים 120 מ"ט להפעלה ע"י התותחנים, 1 מק"ב (שלדרבי אסקנדזי הוכנס למחסן בהיעדר מידע על הפעלו), 9 מא"גיהם (שאחד מהם נ蹶ר ל"טרקלין" ו-2 לחותחנים), 1 בזוקה עם 10 (?) פגדים, 2 מרגמות 62 מ"ט שאחת מהן הוצאה ב"טרקלין" והשנייה הותקנה ע"ג אחד ה-זהל"מים בירדי כל חתיליות היה נתק אישוי

מצבת של גדר המוצב היה מודאג הגדר החיצונית הייתה אמצע מלאה והקימה את כל המוצב, אך דורך בפינה הצפונית-מערבית, בגין הריבית מול המתחם המערבי, היא הייתה שקופה לחולוון, גובהה היה כ-50 ס"מ בלבד ובינן היה לעבר מעלייה בклות הגדר הפנימית - בין בונקר ח"י ל-תאג"ץ, במקביל לקו החוף - נחיתה בחלקה. מעבם המוזנץ של מתוקני השירוחים ומכת חתולדות תקסו על החארבונות המחלקות ורווחת

אתה הפעולות הראשונות של המפקד המחליף בINU הייתהzeitzeit ("שיטוט") התברר לו, שטחי החול שביני עירדי הכביש היו דרומי עקבות וחילקו נחדרו טרירויות לדעומם של גשטים שהגיעו מה-חט' לא העיבו עקבות על פעילות מודיעינית עזינית, אך המפקד לא היה מוכן להסתפק בכך ודרש לכל העקבות הקיימות יטוטטו מיד לשט הכליה על גילוי עקבות אפשריות נוספות אולם, ככל זה לא בוצע ("שיטוט") כמו כן, ביקש המפקד לעדכו את העדרים במגדל החצפת, כמו טפות ו-מ"א, שכחחים היו מישנים התקנת מסכי ייטה רכיבים ע"י המערבים בקרבת מוצביהם ("עריטה") הקשה על תעפתיוני ("בודפסט") לקבל מושג על המתרחש מתחוריהם התאורה החזקה בINU ורעש תגנרטור שטיפק אותו, תכוברו בשעות תלילה על השמייה והריאיה גם יחר

ביום שבע, 29 בספטמבר, ערך ה-מ"ט ביקור מבצעי-שמחותי בINU החלו אליו לא רק בני פמליהו העבאיות, אלא גם אחדרים מבני שטחו וכרכ' הורגתת אווירת הסלואה והריגעה שורה במקום

בשיטה עס ה-מ"ט העיג אסקנדזי את הדרישות שנראו לו כראופות לשם ביצוע המעווד והעלאת כוואר עמידתו, בקרה הצורך הדרישת העיקרית הייתה הקעת מחלפת הנדסה לבניית מעין מתחם פנימי, כאזרור הגדת קסימה, למקרה שהמעדרים יצלוחו לפטוט על המעווד ולחדור לתוכו כמו כן, דרש תיקון גדרות, תוספת נשק נ"ט וuczact' זוקרים להארת אזרורים קרייסטים ומחלפת מיחוקים פגומים ב-זהל"מים

לפי עדותו של אסקנדזי התיחס ה-מ"ט בהבנה לדרישות אלה, אך הביע את הסברה שלא ניתן היה להציג את הכספי התקציבי לביצועו

הוועלה גם הצורך ב"שיטוט" העקבות ופעולה זו אמצע בוצעה לעבר יומיים אם כי רוחב ה"שיטוט" (60-120 ס"מ) לא נראה אפקטיבי

כמו כן שופקו לINU, כ"עדרה ראותה", 300 שקי חול הדרישות הנוסףות לא נענו, אולי גם מעת פרק הזמן הקצר שuber מיום הצגתו ל-מ"ט עד לפרוץ הקרבנות

עלigkeit המשפטית

הסימן הראשון לשגורה של תקופת הרגיעה הממושכת או לפחות להפסקת התגלתה לאשכנזי עם הגיעו ביום ב', ה-1 באוקטובר, למפקרת החטיבה בבלוזה, בדרךו "עפוגה" לחופשה של יומיים בלבד לו שהוכרזה כוננות מוגבלת וסקל החופשות הופסקו, מלבד לחיילי המילואים¹⁾

למחרת, يوم ג', 2 באוקטובר, הוזמנו שוב גשטים למעוז, עקב עקבות שנחשדו כתריות, אך הגשטים לא היו מוכנים לאמר את החזר בليل ה-2/3 באוקטובר, אובייננה, זו הפעם הראשונה, הגועה מוגברת של רכב מתחם המצרי כל מה שגיתן היה קבוע, במידה מסוימת של וראות, בחיפוי מבעד למסכי תיוטה, היו תזוזות של כלי-רכב רכיבים, תוך שימוש באורחות החנייה בלבד התעורר חשש, שכלי-רכב בלתי מודחים אלה עלולים לעבר "בודפסט"

"נכנסנו קצת לפניהם" - עיריד סמל המוצב הוא העלה זהלי"ם, המזוויד בזרקורים, על אהת מעמדות הטנקים הפונה לכיוון המוצב המצרי (כנראה עמדת טנק 3) ורק אחרי חארת השטח, משלא הוכנה תנועה כלשתית לעבר המוצב, נרגעו הרוחות

באחדר יום הכריזה החטיבה על כוננות נ"מ שחיבבה איוש של שלוש עדמות נ"מ, במשך שעומת היום כמו כן, תורתה החטיבה לא להציג את חיילי "טרקלין" לי'בודפסט" בשעות הלילה אף על פי שתותחנים שותפו בכונניות אלה, גבר מאר לחץ השמיירה, ואיוש עדמות ע"י חיילי חיר' הפך לבנייה קשה

בליל 3/4 באוקטובר חזרה על עצמה פעילות האויב מתקילה הקודם, אך בקצב וברעש מוגברים צפיפותם המעווד שמעו בזודאות רעם של טرسוראות טנקים מ"עריסת" למפקד המעווד היו ספוקות באשר למחות הרעם, אך לבסוף שוכנע, שזיתוי התופתנים היה אמן נכוון אירועים אלה, יחד עם גילוי עקבות טריות נספות, שודות, מעל לכל ספק, בעולות מן הים וחוזרות אלינו, אשר תחווה של חשש זאי בוחות וברוח זו הועבר גם דיווח לחטיבה

מוסי אשכנזי העיד, שאמנם דיווחתו התקבלה במלוא תժות הלב, אך יחד עם זאת נרמז לו שימנע מתרgestות יתר, בשפת פהות אלגנטית נאמרו לו (או חשב שנאמר לו) שדעת לפיכך "הפגיקייר של הקו" באחד מהתחקרים הרבים שנערךו אחרי המלחמת מתיחת ה-טג"ר למתה שכינה "קייזוביומו של מוסי"

"באפרל ממעוז של מוסי אני קצת מטהיג מקיזוביומו של חתיאור נכוון שפה ושם הין בעיות עם הגדרות, אבל העמדות היו בסדר מה שברור בלי שום ספק שכמה האנשיים שחייתם במעוז, בוחה שחש גם הוציאו את הכוח ליטרקלין", לא הייתה מספקת ע"מ להחזיק (בו)

לגביה מבנה מעוז נכוון שלא הייתה אידיאלי היו בעיות בקשר בין עדמות לבינו אגפים מסוימים של המעווד, אבל כדי גם לזכור באיזה מצב נבנו המעוודים הלאה תור

1) יש מקום לחתימה, שפקד אשכנזי, שהיה כה חרוד לנצח בשירות מעוזו, מצא לנכוון לצאת לחופשה.

כדי (מלוחמת) ההמתה ובלחץ בעיות של הפסקת-אש לא שאנכי רוצה להבדיק את זה, אבל יש כמה דברים שלפעמים צריך לקבל אוחט כנחותים אבל לנו, עם מושך כוח אדם שהוא לנו, כל ספק, הבעיות במבנה המעובד הזרקרו יותר מאשר בתקופת ההמתה כאשר היו יותר אונשים⁽¹⁾

דבריות אלה של ה-טמג"ד יש ליחס את המשקל הרואני, מה גם שלא נשא באחריותו למצב המועזים

במחקר אחר שהוקדש לאירועי "בודפשט" ו"טרולין" בלבד, העיג ה-טמג"ד דאז את חלקו בגדרוי וחתימתה בהרחבה לנושא הדיווחים מהמוסכנים, קליטתם ותערכותם בחטיבת

מספר רב של אי הבנות והתרוגזיות מיוחסות לביצתו הצענית של סמל טוריעין ותיק, אולי, הבהיר ל-טמג"ד שהיחס הצלילי נא פגע בתיקנות העברתו של המידע הנה לאוגדה והן לפיקוד הדיווחים והחששות היו מושנים לכל המועדים, אך סגןנו וחריפות החטאורייתו של מוטי אסנדי גרמו לאויריה דחופה כלשהו במלחפי הדברים באשר לפעולות האויב האסוציאיה באשר לגילוי העקבות שעלו מן הים, קיבלת החשיבות אם הערכת הגש הריאי, שאלה עקבות של חיילי כוחותינו ה-טמג"ד הוסיף שהוא עצמו ראה ביום ו' (5 באוקטובר), קבוצת מטיללים מהיל ההנדסה, בקרבת שפת הים באותו אזור⁽²⁾ בסוללת ה-חט"ם, היחידה הלוחמת הוכפסת המועצת במעוז, הוכרזה כוננות גבוהה עוד חמישה ימים לפני פרוץ המלחמה, עם קבלת הוראה מתאימה בעיבורות הפיקוד החלילים באותו יום (1 באוקטובר), נודע על שינויי כוכנות הכללית בגדירה גם למשך מועד נבדקה תקינותם של כל האנים והמצעים מוכנים לפעולה ה-טס"ל אף את חיילי והציג בפניהם חומרה של הפתוחיות אפשריות, בהՃידר שיחמי הכוחות הארטיילריים בגדרת ג'ו 1, 30, לטובת הקנים המערקיים איזכור ייחסי כוחות אלה לא עורר שום חגובה טמעותית – אופייני לטעב הרות שגרר בקרב החלילים אחד החלילים אמר, לאחר מכן, שנitin היה לסכם את התגובה במילים "אד טגי"⁽³⁾ החל מ-4 באוקטובר (יום ה'), חוויבו חיילי הפוללה ללבות אפורי מגן ("סקפ" צים" בפייהם) ולחובש כובעי פלדה וכן לשאת את נשקם האישיים בכל עת הם נדמנו לمراقب חיילי ה-חט"ר שלא עשו כן וחתמיכו בשגרה מקובל עד אז היה זה המקרא הראשו, אך לא אהנו, של היעדר תנאי בין שתי היחירות העיקריות במעוז, שחייה כפפות למקורות טבאות (גד' 68 ו-גד' 404), באשר לנצח הכוונות ובקיימת העדרים המשתמשים ממנה סביר להניח שגם התיאום בין המפקדות המומנות לקה בחסר באותו יום נערכה ארוחת צחירות בהשתפות ה-קחט"ר בבלוזה ומדבריו השם חלוף⁽⁴⁾ המתייחסת הנוכחית, יוקטן סד"כ ה-חט"ם כסיני, נוכת הרגיעה ממושכת העpora

(1) מפגש ר' מתי"ד עם מפקדי מעוזים, עמ' 29

(2) מחקר "בודפשט" במקורת חסיבה 16 (10 יוני 74), עמ' 39

(3) מחקר יורם סגול, אד מפקד צוות (22 מרץ 77)

(4) מחקר אליו דולגין, מס' 1 בפועל (25 מרץ 77)

לפראת המלחמה

הגדוד שנקנס לכו לא תחטפן, כאמור, זמן רב, ול-טב"ר היו חזותם כבדים באשר לכשייתו כדי לשפר את כושר הלחימה של הגדוד עבר ה-טב"ר ב-12 המעוזים המאוישים ע"י חיילי כולל אלה שבסדרות הרכזיות והדרומיות שלא היו כפופיס לו מבעיטה אלא ל-טב"דים של חט' (14), כדי להרגל כוננותו משיטה, כוננות ספיגה ובושאים דוחפים אחרים הוא לא הספיק לאמן את חיילי "בודפסט" לפניו פרוץ מלחמת ובעת ביקורו במעוז, לקרה הסעודת המסעודה המשוחחת, סוכס שתחברותה תבוצע ביום א' הקרוב, ה-7 באוקטובר

בעת שהירה שתחבורה אחורי הסעודת סיפר ה-טב"ר על אמצעי הדאיות שנקטו לנוכח התהיות הגוברת כגון ביטול חוסמות לכל החיללים בשירות סדר, אם כי מדובר במפורש רק על תרגיל שנתי הנער בצבא המצרי

אחדים מתחנילים הבינו בשיחה זו את הצורך שמתיחות הגוברת בה הם חשים ודריווחיהם על הנעשה אצל האויב, אינם זכרים לתשומת לב מספקת בקשרדרים המטוגנים מפקד המעוז חז' על הדרישות שכך השמייע באוזנייו של ה-טב"ר בעבר, לפחות בדרישות בעבודות הנדרשת ותיקוניהם, להנפיק ציריך חסר ועוד

תכנית ההגנה על המעווז

להלן תוכנית ההגנה, כפי שהוצגה ע"י מפקד המעוז א. תוכנית ההגנה מחבב על גרעין של כ-10 חיילי חי"ר מובחרים כי "אנשי חי"י אינם לוחמים והתוחננים אינם אנשי חי"ר" היה צורך לבנות מערכת הגנה סביר, שיכל לעמוד בתקופת שרירון, תהיה אńska בחולש אפשרית לנוכח הכנינה המאסיבית של רק"ם מצרי אל תוך המתחם מול "בודפסט"

ב. אש ה-ט"ס שתומך על המעווז, עבר סוללה תותחים המוצבת בו תחביב הימצאות מרבית חיילי המעוז במחסה, כדי למגוע, במידת האפשר, היינומות

ג. הסתר, שהמוקשים הקרובים לקו החוף נטפטו רוכם ככלום ע"י גלי חיים ובוצרה פירצה ברוחב של 10-15 מ' בפינה הצפון-מערבית של בונקר חיל-תים אי לכך הוועתה הבזוקה היחידה של המעוז מולה

ד. הירחת תוכנית לריד אן החיללים באזרה הבונקרים, שייהפוך למתחם פנימי מבוצר, במקרה בו יחררו כוחות אויב אל תוך המעוז

ה. תוכניות וחגיירכות מתבוססו, בין היתר, על ההנחה כי לא תהיה התקפה מכיוון המלחמה והיא לא תיירך כליליה

ביום שבת, (9 באוקטובר), בשעה 0700 לערך, הגיעו למעוז סגן גבי שילה מ-ח"י, שנועד ליטול את הפיקוד על חילית ה-טכ"ם הימי במעוז והוא הנית שחוליות מעדרות כבר מוקמו

בשעת, מזרחיות למועד וראת עצמו כר-מזל שלא נתקל בתהן בדרכו אליו אין אישור ואף לא השורה ממקור אחר שכוחות מצריים חדרו בכוכר ה-6 באוקטובר לשעת זה והכוונות רק י'ם המועד ל"טרקלין" לא הופרעו ע"י האויב ניתן היה להבינו דבריו סגן גבי שילה, שהצחו ל"בודפסט" נבעה מהערכה מפקדת ח'י' שמשמעותו שלולדים פרוץ, כבורה זו או אחרת, ובעהיד הקרוב ביותר עם זאת הופעת מפקד המועד לשטוף מה-מטויל בפועל (ה-מטויל עצמו עדכ את הסוללה קודם לכך), שפודת ההתראה ל"סובך-דובינט" התקבלה בסוללה בשעה 1000 לערד, מבל שתגייע גם אליו היה זה מקורה השני של הייעדר תיאום בין שני הגוףם באשר למכבי הכוחנות, זאת מתוך מיזוגות נפרדות של המפקדות הממוכנות אחריו הפלחתה הסתבר, שפעין התותחנים האוגרדי תעביר, כנראה, התראה מתאימה עם פיקוד קבוצת הפקדות באוגרדה, ישירות לגדודי ה-חתי'ם ולא באמצעות החטיבת תקשורת זה ציינו מג'יד ה-חתי'ר ט"ל אמר רואובני, בעדותו שטי נקודות א הוא שאל את ה-ט"ט למה השתתפת החטיבה בתמן פקודת "סובך-דובינט" וכך לא נועל כראוי פרק דמן חיוני אם אכן יכול תשובה על כך, אין אמר רואובני מתייחס אליו אף על פי שיש עם מג'יד התותחנים (גד"כ 404) במפקדת החטיבה בשעה 1200 לערד, לא ידע כלל שפודת ההתראה הגיעו לידי מג'יד התותחנים אירועים אלה הוגדרו ע"י מג'יד ה-חתי'ר כ"פספסות", והוא לא מסר פרטים נוספים הקשורים במקלה חמורה זו⁽¹⁾

הפעולות אחריו קבלת פקודת "סובך-דובינט"

- פקודת "סובך-דובינט" נתקבלה, סוף סוף, במועד באנזעוט הסלפון בשעה 1220 לערד ساعת ה"ט" המשוערת הייתה 061800 061800 כוננות ספינה נקבעה לשעה 1700 וה-מג'יד תורה למפקד המעודת לתגבר בריחיפות את "טרקלין" ב-2 חילילים נוספים
- הפעולות המידימות שתחמיכו מפקודת ההתראה היו
- א תדרוך חילילים
- ב פתיחת ה"פלומבות" של ארגזי התחמושת
- ג בדיקתakinoto של תקשורת
- ד הכנה ה-zähl"ם ותתגברות שנועדה ל"טרקלין", לקראת תזוזתם בשעה 1300 לערד על ה-zähl"ם (השני במספר שהועבר ל"טרקלין") הותקנה מרגמת 52 מ"מ, היחידה שנשארה ברשות "בודפסט" אחריו העברת מרגמה ו-ט"א"ג ל"טרקלין" קודם לכך עקב לכך בוחר המועד ללא Zahl"מים ולא מרגמות 52 מ"מ

(1) סמ"ש ר' מה"ד עם מפקדי המזוגים (תיק 226), עמ' 27

בשעה 1340 לערך עלה מפקד המעווד על מגדל החצפית לבדיקה המכג בשטח כעבור זמן קצר התקשר אליו ה-מג"ד שהודיעו כי בכל רגע עומדת לפרוץ "מלחמות טוטלית" וועליו לרדת מיד מהחצפית יחד עם החצפינו את הרגשותו ופעולותיו תיאר מוטי אטנזי כך

"בעצם גם לא ידעתי למה חכוונה, כי 'שוכן-יוגנים' זה 'שוכן-יוגנים' קראתי טס שציריך להיות בכוננות פגעה ומה זה מלחמה טוטלית לא הייתה שום הגדרה אז חכוונו לי 'שוכן-יוגנים' הורדתי את החצפינו, ירדתי בעצמי ובינתיים נתתי הוראה לכל האנשיים להיבנה לבונקרים אכדי ירדתי מעמדת החצפית בדרך ל(עמדת) פריסקופ ואז, באמצעות החצץ, תפסו אותו הפגדים הראשוניים הספקתי עוד לפני פטירתה, מה הם תופשים ומה אמרו החותכנים, (נתתי) הנחיות כלליות למוקרי של פטירתה, מה הם תופשים ומה אמרו מפקדים וסימנים, שאטם היה ביררי (חותכנים) אך אני מספיק אתם רק במקורה שם (חותרים) יعلו עלינו פלישה בשורה לשתיים נפלו הפגדים הראשוניים וככאן התחליה המלחמה"¹⁾

לא ידוע מה העדרים הנזקים שנקט מפקד המעווד, כאשר כורע לו "מן הצד" שאצל החותכנים כבר הוכרז על "שוכן-יוגנים", ואמנם השיחה החפוצה עם מפקדים בעקבין תיאום תכניות ההגנה כהה רק לשם הסדרים שכבר נקבעו מראש או שהיית זו פעולה של הריגע האחרון

- כאמור, הוכנסו חותניים הסוללה לכוננות גבוהה עוד ביום ה' החיללים שייצאו לחופשה והוחדרו כולם לפניהם פרוץ המלחמה כל הקבטים היו כסירים לעומלה מידית עם קבלת פקודת "שוכן-יוגנים" הודיעו ה-טס"ל לחילילים, שנאטו בחצר המעווד, על כוננותם ספינה הוא גם הודיע, שבתחום ל-פק"ל יעצוב את הסוללה, על מנת ליטול את תפקידו ה-קס"א בחטיבת החילילים קיבלו הוראה להיכנס מיד לבונקרים הלוחמים ולא לצאת מהם ללא הוראה מפורשת, להוציאו צפינו ה-ג"מ המוצב באזרור החותניים כי' הופסק הצום ובהמתנה לבאות שיקו רבים מהחילילים "שש-בש"
- משימות אש סכנה ("ה'סיניות") שהאגנה עליהם יועדה לתרומות סומנו מראש ע"י חבירות עצבע לבן וחולקו ככללו
- שתים בכיוון המתחם המערבי (באשר למרחק ממעוז קיימות גדרות טונות בין 400-1500 מטר)
 - 1 בכיוון הים
 - 1 בכיוון ציר "מכפלת", למרחק של כ-2 ק"מ ממעוז כל "ה'סיניט" היו בסודות ראייה ממעוז חמימות לתרומות אוחסנה בשני דרגים
 - א מלאי מיד עלייד העמדה
 - ב השאר במיחס נפרד בעמדת החותניים

1) מפגש ר' מה"ד עם מפקדי המעוודים, תיק 226, עמ' 27. לפי גרסה אחרת החלה המלחמה ב"בודפשט" בהפצעה מטאואר דוווקא

גדר טנקים 9 - יירב קרוב

擇 גדרות ל' של גדר טנקים 9, חנכה, בימי שקרמו לפרוץ המלחמה, יחד עם פלוגה כ' ב'אפקיה', במרקם של כ-35 ק"מ מ' בודפסט'. הפלוגה מנתה 11 טנקים, שלושה מהם נערכו דרך קבע מועד "אורקל". חלוקת המחלקות בין המודדים לא הייתה קבוצה וה-מ' טנקים שנערכו לנווער ל'בודפסט'. חנו שארול מוזס, הניח שהחלהה שתחבאה במלחמה נקבעה סופית רק ביום י', 5 אוקטובר כל ה-ט' טנים הביבו מקרוב את כל המודדים בגזרת הפלוגה וגם שratio שלידוגין ב'אורקל'

ה-ט' ט' סבר אהרת, כי "בהתוות מוזס מוערך כ-ט' ט' הטוב ביותר, נקבע מראש ל'בודפסט', שנחטב כבאיית מכל המודדים וככינון לניטום נקל' ייחור מהים קפה להנחתה שתדריך נורא רק ביום י' ט' ט' שקרם למלחמה, כתענתו"¹⁾

המידע על נזק נ' ט' שברשות המצרים והתאיירחים אליהם הגיעו מערפלים דובר על "טמליט'" (טילוי נ' ט' מושקניים על משטח 5 טון ובעליו טווח מירבי של כ-000 2 מ'), אך לא נלקחו בחשבון הפעלה מאכיבית של נזק נ' ט' ע'י המצרים ולא תורגללה גבוהה על מלחמה כוללת אפשרית ההנחתה הימה, עם הברצת "אובר-יזונס" ינוער הטנקים לעבר המודדים וויתמכו ב"ספנירים" (לגביה פלוגה ל' בטמור ל' לחצנית' ו'דרורה' בלבד, כי בדרך הגישה ל'בודפסט' ול'אורקל' לא נכבו "ספנירים") כטויה תורגללה גבוהה על תפיסת ה"ספנירים" ע'י כוחות האויב, אם כי הזכרה אפשרות כזו, לא תורגללה גבוהה על תפיסת ה"ספנירים" ע'י כוחות האויב, אם כי הזכרה אפשרות של הנחתה מוקשים בקרבנות

הכנות בגדרו היהת גבוהה וכבר מזמן ראש השנה נאסר להוציא חיילים לחופשה כדיות הטנקים נבדקה שוכ' ביזום ו', ה-5 אוקטובר, מודדי הטנקים מעמידה בשורה לעמידה במרקם של 20 מ' זה מזה לטרות כל זאת לא חל שינוי בהיערכות הגדר שאיי חמוץ הטנקים לא אוחסנו, עקרוונית, במוזדים, מושך אנטיש'ט'ינג' לתחזוקתם הגרועה²⁾ התנחתה העקרונית היהת שוגג בשעת קרב מושך מ' ט' הטנקים לחייב כפוף ל-ט' ט' ט' ט' הגסיות של "בודפסט" נחשבו כמרקם גובל, עקב סכנת ניתוקו כו' נלכחה בחיבור האפרות שארדי המלח יפריעו ואף ינרטלו את הקשר בין מ' ט' הטנקים למפקדיו היישרים למשה, היה מעין סיכון ש-ט' טנקים ייפתור את הבעיות שפקד המוזס יציג במניו', ככלומר יפעל לפי דרישותיו

בשעה 1330 הוכרז על כוונות מידית לתזוזה הזרותים עלן על הטנקים אר הכנות בוטלה בעבור כספי דקות, מסיבות לא ברורות, והצוותים ירדו מהטנקים, להוציא חוויל אחד בכל טנק בכוכנות נ' ט' בשעה 400 לערך, עם הימשע "היבנו" (המשמעות אותה בראת הקשר),

1) מחדרי אל'ם (אד פאל) יוס-טוכ פמיר, מג'יר טנקים 9 וטנו שאול מוזס, ט' ט'

כפלוגה ל'

2) טט

בו-דמנית עם התקפת אווריר על מחנה מפקדת הגדר (דרומית לי'קיטה) עלו כל האזוחים על
הטנקים ותחלו לנעו, ללא קבלת פקודה נוספת נוטפת 6 טנקים פנו מערבה והחלפה של מוזס צפונה,
לעבר היצירת "מייטיקת" ו"מכפלת"

פְּרַקְתָּן ו'הַקְּרֵבָה תְּרִאֵשׁ וְלִכְלֵדָהכָּלְלִי

- שלוט טשיות עמדות פנוי לפנים לוחמי המעווד
- א לאגון על המעווד תוך השהייה האויב והמשר קירום ציפוי על חנוונתיו וכוכונתיו
- ב לשיער באש ארטילריה למעוזים אחרים בקו הפעלה ולשתק את התותחים ארוכי הטווח
- באזור פורט-סעיר
- ג לאכן את האויב בית ולבו נגדו פעילות ימית ואווירית

תקופת יום - השעה הראשונה

בשעה הראשונה, ככלומר עד שעה 1500 לערך, היו רק ה-ח'יר'ד והמתוחנים מעורבים בהגנה על המעווד (ובכוונף להם חולית הי' שכתנה שירוחי ספר שלובים מאר) המעווד הוגדר קשوت מתחתי 130 מ'ם וסמרגמות 160 מ'ם, 120 מ'ם ו-82 מ'ם מכיוון מערב קצב הירי תועර ע"ג התותחים ב-30 פצ'דקה עם זאת, נראה ש"היריה הראשונה" משך כוורת מטוסים תקיפה מצרי שפצעץ את המעווד וידרה מתוחנייו או מתקלעיו כוח ה-ח'יר'ד מנה, כאמור, ציין אחד ו-10 חיילים שחולקו כלהלן

- 2 (כולל ספר) - בכונקר ה-ח'מ"ל
- 3 בבודקר הי'א (איינו מושעל ע"י ח'א)
- 5 בכונקר ה-טאג'יר
- 1 בעמדת הפריסקופ (ה-סט"פ)

בפרקת של פריעת כוחות האויב אל תוך המעווד, תיכנן אשכazzi עמידה עיקשת ב"מתחם הבוגרים" תחילת, ביקש להתקוף באהת העמדות אך, לדבריו, "ראיתי שזה לא עסק ואז ירדתי לעמדת הפריסקופ והסתממתי בו"¹⁾ אולם,عقبור בחצי שעה המשבר, שטמיעד כוחם כולם בעשן והארות דרך הפריסקופ היגיהם גרוועה כאשר פיזורה הרוח, לאוניות, את העשן, הבחן אשכazzi בריכוזי שריוון, שעדו לעקם מהתחום המצרי שמלל המעווד הוא המרשם כאילו השוריון החל לנوع בנטיב דרומי בעוד ה-ח'רמ"ש עמד להגיח מכיוונו חיש

התמונה הייתה בלתי ברורה ונדרשה פעולה מידית להבהתה אשכazzi נטל מ"ק 25 ומטקטם, ויצא, בסילו אחד ההיילים, מערמת הפריסקופ המוגננת לאחת העמדות המדורגות מתחת לבוגר

¹⁾ האקייר "בודפסט", עמ' 45

ח"י שאפשרת לו ראות טוכה יותר הפתונה שוחבלת לעיניו לא חיימה מעוררת השירין החודם לאם, כאשר ג'יפוי חול"ר נסועים לפניו לפעמים שקרו ונאלצו לנסוע אחריה, תוך שהם מאייטים את התקלמות השירין

את מספר הטנקים העיריך אסקנזי בכ-10-20 הם לא חקדמו בשורה אחת אלא בתכניות של 4 טנקים, אחוריהם חרמיש רכב על משאיות גדולות ובעורף טנקים נסועים עוצמת תוכה היהת להערכתו, שתי פלוגות טנקים ופלוגת חרמיש, ככלומר כוח של גדור הטווח בין חוכת המערץ למעוז היה כ-1500 מ'

העדרה בה שתה אסקנזי נפצעה, בחרה, מאש האויב, שכנהרת זיהה את מיקומה ע"פ האגטנה השזרקה ממנה או ע"פ הביקוי המשקפת של אסקנזי הביבה "קברה אוטי בתוך חול", דבריו, ומכך רקי השדרה לאחר התאושש, רץ אסקנזי לבוכקר ח"י הקרוב, שאמצעי הקשר שלו תיו מקינותם הם היו מגוונים וכללו קשר קווי ואלהות עם מפקחת ח"י, קשר עם כליז אשיט באזורי וקשר למפקחת החטיבה בבלוזה, "איןטרופס" וקשר פגיס נסוף הרשותות ח"י דומות לאלה שב-חמייל המעוז, לחזיא חטלפון למפקחת ח"י שלא חומקן ב-חמייל ורשת ה-ח"י שלא חומקנה בובוקר ח"י

לא ידוע אם הייתה ל-ח"י אפשרות לעלות על רשות ה-ח"י באזורי השדרה, שמקדר חולית ה-טס"ט כבר דיווח לחטיבה על המעצב ואסקנזי, שהגיע לבוכקר ח"י ביחס לפגימות בamus"ת לי"ואיר-3" להזמנת סיוע אוויר למעוז חררך ה"ישטמ"ת להזמנת סיוע אוויר החיבת סכית ל-ח"י באמצעות החטיבה, אך בנסיבות השעה גם ל"קיצור דר"ן" תיו תוצאות (עצתם סיוע אוויר ותוצאותיו ידועו בהמשך)

לא ברור באיזה שלב וכalloc נטיבות הוכרז על כוונות פשיטה בעדריות הרכבות של מפקד המעוז אין תתייחסות מוגדרת לנושא זה מלבד הערה שבספר התפקידת המאסיבית לא חוצהו חילילים מהובקרים עם זאת, מעדדים ה-טס"ט ואחר מפקדי תצורותיהם שהמקורה לכוננות פשיטה ג. נילאנת-מיד אחריו הפוקודת להתחילה בירי תותחים, אך אין הסכמה באשר למועד שני אירועים אלה

לודע ה-טס"ט, פרק הזמן ש עבר מתחילת האש ע"י המצרים עד לסתור סקירות תירן וכוננות הפשיטה היה כעה⁽¹⁾ לעומתו עיריך מפקד צוות תוחחים 2 (שפישס כמקדר צוות מרגמות מס' 2) את פרק הזמן ב"יכוח דקות בלבד"⁽²⁾ בכל מקרה, אין ספק שמקדרות ניתנו עוד לפני כניטת שני הטנקים, במיקודו של שאול מוזס, אל חזק המעוז, שוחבבאה לפרקת סיומה של השעה הראשונית קבלת שתי פקודות סותרות, מעש בו-זמנית, שני מטロות שוניות - פקודות ירי תותחים מת-חמייל החטיבתי ופקודות כוונות פשיטה מקדר המעוז - יצרו מצב של מכוכת

(1) מפקיר אלי גולדין, טס"ט בפועל, עמ' 3 (כ"י)

(2) תחקיר יורם סגול, מפקד צוות, "מ' 2

חותמים מס' 1 ו-2 לא הופעלו כלל בשלב זה, כי חצויות נעו בריצת עבר עמדות המרגמות, והפעלה הושלמה עליהם לפי הפק"ל חותם מס' 4 נפגע מיד עם חילמת הירי המערבי, ספק ע"י טسوء, ספק ע"י אש נ"ס חלק מצוות חותם מס' 3 ייעא מעמדת החותם לעבר עמדת ההגנה, בקרבתה הגדר התקיפה של אזורו מפקד החותם החליח לירוט, בסיוו ה-טטי"ל, מס' פגזים, כנראה לטובת "לחצנית", עד שהופסק הירי, בהתאם ל-פק"ל כווננות פסיטה עמדות המרגמות נבנו בעורם עיגול ודרופנו בשקי חול בגובה של כ-1 מ'. עליה צמודה וקטנה מאר שימשה לאחסון התחמושת המידית ותעללה כוספת קישרה את תעמדת עם בונקר חותמים ובו מטען תחמושת עיקרי, הנפרד ממנה חותם המרגמות. מטען רצוי לאפוד מגן, סדורות ונתקט איסוי (בhaiuder מקום, נחגו תחילה רצוי לעבר העמדות, מצוידים באפוד מגן, סדורות ונתקט איסוי (בhaiuder מקום, נחגו להנחיתו על השקים וחלק מתפקידו אבד עקב התמוטטות השקם)

יררי המרגמות היה קצר, רצוף תקלות ובתום ייעיל שלושת חילאים מצוותי המרגמות שסייעו נושא חותמת, נהרגו מס' נ"ס¹, שניכים בתעלת הקשר ואחד בתוך תעמדת עצמה פג נתקע בתוך קנה מרגמת מס' 1 והצווות הכלמי מטורבל לא הצליח לתפעיל את החולץ ולשחרר את הפצע אי לכך, עבר חצאות לrogram מס' 2, אך גם היא הפסקה לירוט לאחר זמן קצר עשב קליקול, כנראה של הנוקר שני החצאות חזרו לrogram מס' 1 וחוור סיכו עצמי רכ טטלן או הקנה בזווית של כ-90 מעלות ותעליהם להוציאו את הפצע ותקועו בתוכו חומר התירגול של החצאות האבסטי גס בקשיים בהם נתקלו בעת הוועת הפגדים מאריזות גניילון העבה הסגורות בטבעה ברזל, בתוך גדרוז "היה עיריך משׂה להילחט כדי לפתח את זה, זה גזל די הרבה זמן"² שלב זה בתכנונות ליידי לא תורבל מראט וויאט לא העלה על דעתו של הטנקים אל תוך המעווז ותחלית הירי מתותחים, לא היה גם טעם שלולות לחיות תקלות בנסיבות אלה מוכננת היטב הרכבת כל הנוגעים בדרכו, כולל ה-טטי"ל, שירי המרגמות (סה"כ נורו כ-60 פגדים ע"מ סיוח של מפקד המעווז), לא היה ייעיל ועם כניחסם של הטנקים אל תוך המעווז ותחלית הירי מתותחים, לא עוד לפג הפסקה בתוך הפעלה הירי הופסק כעבור זמן מה והצווותים הוחדרו לבונקרים ועד לפג הפסקה הירי נצטו חצאות, סייעו מעט על מלחך הקרב לעבר מטען 0 (לטוחים קצריים) למטען 2 (לטוחים ארוכים יותר) וכך הבינו שהסכנה המידית למנוע חולכת ומארחת

לחימת טני טנקים נבר גדר מארט טוריין

מחלקה הטנקים במיקודו של טגן שאול מוזס (העתיר לדמות בעיטור המופת), הגיעו לסביבת המעווז לפני השעה 1500 קביעת מועד זה מקובלת על מרכיבת המקורית ותואמת אם יכולם התנועה של טנק "פטון מ-48", טהמידותו המירבית היא כ-50 קמ"ש כשהמරחק בין בסיס תיציאה "קסית" לבין המעווז הוא כ-35 ק"מ

(1) בינויהם עורך התפילה, כנראה בחור ישיבת שנשלחו למנוע לקראת יוס-הכיפורים

(2) תחקיר יוזם סגול, מפקד צוות, עמ' 13

המחלפת לא הופעה ולא הופגזה בעת חנוכה אל המועד ואפ' לא נתקלה במכשולים אחרים שולולים היו לחטא את קצב התקדמותה מ"מ טנקים ניכת ליצור קשר ישיר עם המועד ע"י כניסה לעיר של גדור הח'יר (רשת "פרט"), אך הדבר לא עלה בידו "הית כאן איזה לבnel כשר" - העיר לבסוף נזורה קשר קצר באמצעות הגדר או הפלוגה שלו המועד עמד בתגובה כבירה ומקודם מועד דרש במאגר שטנקים לא יסתובבו ללא צורר ולא יכנסו בשלב זה לתהום המועד אולם, עקב עירוף טכניות נכונות מחלקה הטנקים למועד, ע"פ הוראותו של סגן מוזס, להחטעו של צוות המרגמה שפעלה עדרין חיל הצעות התקשו לזרום את סוג הטנקים ועד שלא רואו בכירור את סימני הדרגה של צה"ל על מדיה טריונאים לא ירעו אם הטנקים הנכונים למועד הם ישראליים או מצריים מיאור אירוע של כניסה הטנקים ע"י ה-ט"מ הוא קער, תכלייתי ופסוני מאר בלחהן

"אגן נכסתי פגימה, מיד שטהטו עמדות תחלבו לירוט קטה לי להעיר כמה זמו ללחן לנו שטה לעמוד עמדנו שטה בעמדות בכל אופן גמרנו את הבטן בתוך הצריה,¹⁾ דזנו אחריה, עשינו מלא מחור ונטנקנו עד שחייהם לנו הרגת שפות או יותר העסן הזה שטה מהוסל"²⁾

- כמיעיות היו התההשותיות טוכחות יותר, ככללו
- A. ביזון שטיגלי תחביבה למועד לא בוצעו עם המלחמה של מוזס, הוא לא ידע מראת איזדו עמדה עלייו למפות יתירה מזו, חלק מהדרן התקיפה נשמטה עקב התהועשת הארטילרית
 - B. עשן סמיר אפס את המועד והקשת, לעומת, לעומת, על דיזמי טירות האויב
 - C. מפקד המועד התפקיד באחת מעמדות התפעלה בקרבת בונקר ח'י, אך לא היה בידו טכני כשר, שחשמד קורט לבנו בתגובה
 - D. טנק הסמל פסק זמן מפעול

הבעיה הרוחנית הייתה איפוא, מציאות עמדה נוחה לטנקים הקשר עם מ"מ טנקים הווקם באמצעות בונקר ח'י, כאשר התקסורת בין מפקד המועד לבין המקשר שלו, מפקד חוליות ה-טכ"מ, החנתלה בעקבות רמות, כאשר האחורי רץ בינו בונקר ח'י לבין עמדת מפקד המועד ההוראה הראשונה של אטכני למועד הייתה למפות עמדת טנקים טס' 3 העשן האבד ואי התמצאותו בשטח המועד תקשו על מוזס בכיצוע משימה זו ועוד נאמר לו למפות עמדה בגבול העשן, ממנה הייתה לו ראות טובה בעוד הוא עצמו נמצא בתחום העשן (יצווין, שטוב מלאיו התהומות לטנקים היה קרייס מלכתחילה, מתוך תיעדר רזרבות במועד עצמו והיתה על טני הטנקים "להתקיים" מסך חמישת ימים על המלאי הקטן שלו - 59 מגדלים בכל טנק, כולל שלושה מגדי שען)

(1) הכוונה למלאי הפידי שעל-יד מגאי השעינה
(2) חוקר "בורסטט" במקראות תעיבת 16, עמ' 25

ירדי הטעק נמוך, כנראה, זמן קצר בלבד לפני חורכתו של אנטגוני נדרשו טני פגדים בלבד לטיווח "הפגז השלישי כבר פגע ואחר כך זה היה כמעט כמו טסוח". הוא פגע בששה טנקים פלוס מספר נגמ"שים ועוד התחילת הבריחה" בריחה זו כללה את כלי ת-רכ"ט שכור תנועתם לא נפגע, צוותיהם רביהם וכן חיילי חרמ"ש שנמלטו רגילה בקר נהרפה כליל התוצאות המשורירינן על המועד מפקד חילית חי' רשם ביוםנו שבעה 1515 החלו המערבים לטוגן ולהתקדם למרחק של 2 ק"מ ממערב למעוז ב-חצ"א שצולם ערבו 10 ימים לאחרן להבחין, למרחק של 1800-2300 מ' מן המועוז, ב'ביה-CKEROTH" ל-רכ"ם ובו 6 טנקים טי-34 ו-10 "טופדים" (נגמ"שים אמפיביים או טי 62) למרחק של כ-3000 מ' מהמעוז דוחה טי-34 נטוש נושא מרבית כלי רכ"ם אלה נפגעו באותו יום קרב חי' נטל חלק בהריפת התקפה המצרית על המועוז לפיקודו חי' בועז באותו יום 19 ביהות באזרו "בורהפיט", כהן התפקיד טסומיי "סער" (סמכ"ד טסופר), "עית" (סקיניהוק) ו"קורנס" ("פנסוס") רוב הטיסיסים דיווחו על פגיעות טבויות בטירה טסום אחד נפגע¹⁾

עד ראייה במעוז מאחרים את סיוע האוויר שניצן למעוז אך מעיניים לחי נקודות -
א עיקר הסיוע ניתן ארדי שנענער הטור המשוריין המצרי ויש איסוף להניח שנפגעו כוחות מעליים שכבר נוטלו או נפגעו ונסוגו
ב גיחות התקיפה בוצעו כולם בכינע לעיר התובעת של תטור ולפייך לא ניתן היה לפגוע אלא במשרות בודדות²⁾

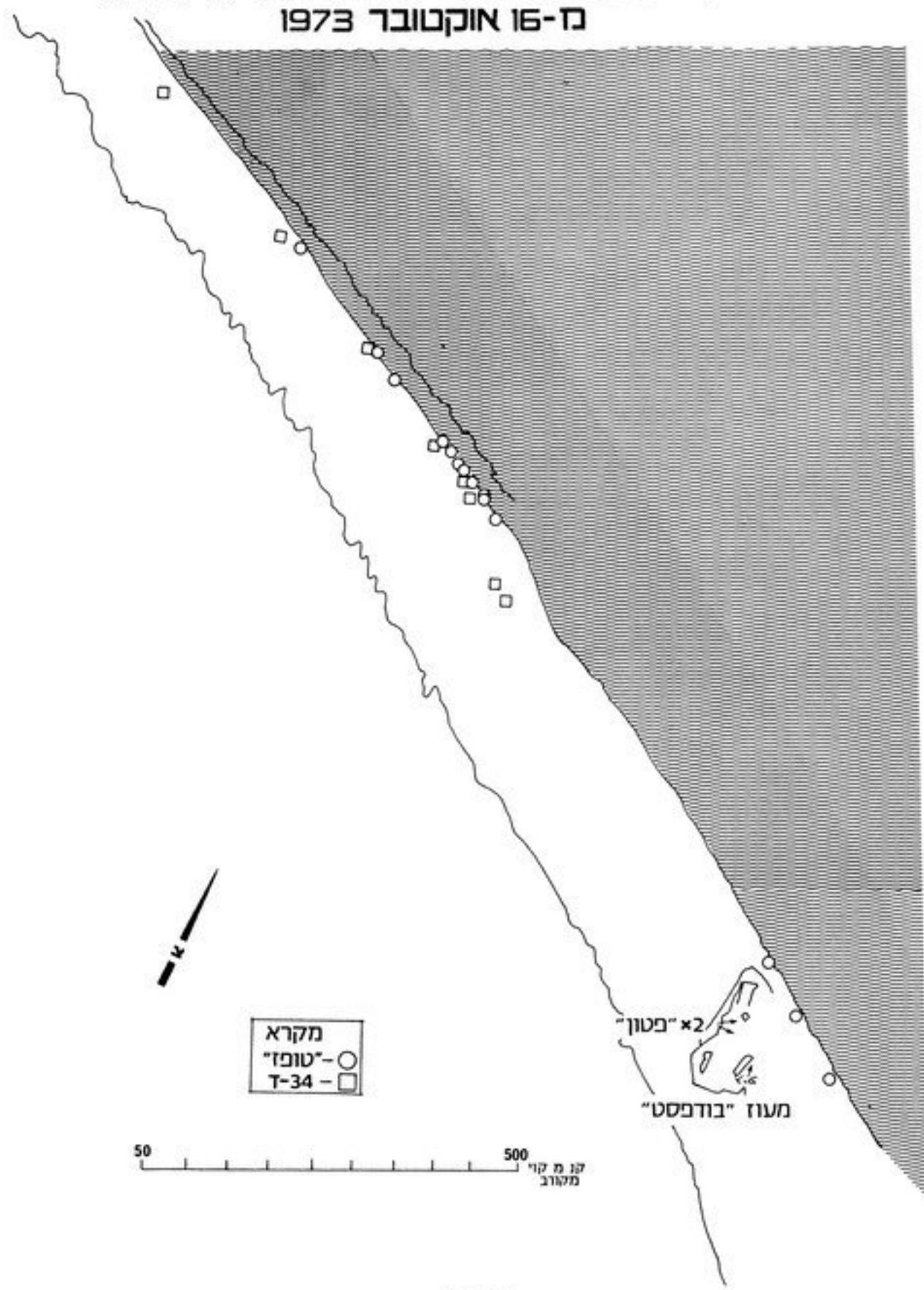
סוללת תותחי 155 מ"מ ב'בורהפיט'

אחרי בלימת התקדמות המצרית לעבר המועוז וביטול מצב כוננות הפשיטה שבא בעקבותיו ניתן היה להפעיל את סוללת התותחים - ליתר דיוק שלושה מדור ארבעת הקנים (מצור, תותח מס' 4 נפגע ויצא מכלל פעולה כסמור לפתחה האש) הטירות המתוכננות לירוי היו שבי יעדים ב"סמרה" (סוללה טילית ותותחי חוף) וארבע טסימות אט-סקנה - 2 ב"לחצנית" ו-2 ב"אורקל" מלאי התהומות עלה על 1,200, פגדים מכל הסוגים, כולל דרchan ותאורה לפי פקודת החטיבת כיתנה עדיפות לירוי לטוכת המערדים לאורר התעללה האש נורתה חילאה בקען מהיר, אך בהמשך חלה האטה משתה סיבות עיקריות
א בסעודת אהיה'ע נפגע תותח מס' 3 באש נ"ס ובכוחה פרעת שריפה שהרימה את הצוות והוציאה את התותח מכלל פעולה

(1) מלחמת יוון-הכיפורים - חי' באשלב אבלימה, ע"י 15-16

(2) לא הייתה אפשרות לבדוק את התהורים שנטרו ע"י טיסיסים ולפייך כמעט כלתי ניתן להעיריך את חלקו של חי' בקרבת זה

רכ"מ מצרי מושמד - תרשימים על-פי תצ"א
כ-16 אוקטובר 1973

- ב תקלות סכניות שוגות שבחלקו הגדל בימן היה לחזוןן מראש, כגוון לא הייתה מאורה מתוך הכוונות והיה צריך לעבוד לאור פנויים שלא כולל היו תקינות הרעש והעשן במהלך ה"נכרכו" היו בלתי נסכלים כמשמעותו והבריחו לא את חלק מהצורות אל תוך בונקר הלחומדים
- התקין לשיהור העשן השמייע רעש כל מcause סילון ומחיד את הצורות המעבר לבונקר החמוש היה צד אחד והקשת על הוכחה,
- חברגת המרעומים ארכה, יחסית, דמו רב, עפ"כ הקשיים בשחרור הפקקים (המוכרגים בחור הגד באנטנה)
- היה קשה ביותר לנעול את הסדן ולפתחו אחרי תירג'י
- א התקלה האחורונית גרמה, בסופו של דבר, להשבחת תותח טס' 1 בשעות הלילה המאוחרות,
- בדoor לא בימן היה עוד לפתח את תס"ד
- ד בשעות אח"צ למחמת, 7 באוקטובר, פסק גט תותח טס' 2 מלירות, טיבות לא ברורות,
- ובכך באה לידי סיוט פרטה הסיווע הארטילרי מעוז "בודפשט"
- באות' נורו כ-400 פגיזים, מרביתם לטובת מעוזים גאותרים כדי לגלוות את מקורות האש של האויב חג ה-טס"ל, שימייס כ-ק"א במקדת החטיבה, במטוס-
- קל מעל המועוז וסבירתו, אך המזרים הפסיקו את תירג'י בעת פירורו ובכך חסילו אותו מאמצעיו

הטייגר במעוז לאחר בלימת התהומות המערבי

- מאז הדיפת התהומות המערבי עד להחלה צוותי הלחומדים, להוציאו את מחלקת הטנקים, כ-11 באוקטובר, המשיך המעוז להוות טירה להפגזות והתקפות מהאווריר בעוצמה משתנה וושיגרה בו חמוץ בפעילות חבטה
- כווננות ספינה בשעות הלילה
 - כווננות פסיטה בשעות היום ובשעות הלילה ללא ירת
 - כווננות מוגברת ברודומי השחר ובדרומי הערב
 - תמרוני התהומות של הטנקים מפני אש נ"ט ואחרת בשעות היום

עם הפסקת ירי התהומות התרכזה כל הפעילות בהגנה על המועוז מפקד חילית ה-טכ"ים של ח"י שג'ה הוא נואר ללא מעסוקה יעודית, אחורי שטנקני יצאו מכל שימוש, השחלב בה כעוזרו או סגנו של מפקד המעוז

בנוסף למכנית היפצעותם של החילילים, הימה הדרגה העיקרית לקרט פשיטה אפסריה, שכנהה הומחשה מאי כ-9 באוקטובר ובלילה שלמחרתו, לאחר שנורע על המזב הקשה בו נמצא מארב מצרי, מזרחה למיעוז (נושא זה יידוע בפירוט בהמשך) היה:ssה שטנקיב ייסוג מערכה ויעבור את "בודפשט" לקידום פשיטה אפשרית הורכבו חמיש חוליות מא"ג שהתרמסו לאורך השלוחה המזרחית בהגנה שטנקיב ייסוג לאורך חוף הים אחד ה-טא"ג גים (או טא"ג נסף)

הווצב ע"ג אחד הטנקים, אך מפקד המעווד שחשש מפגיעה כהה באש נ"ט, אף יותר מ-30% הטנקים עצמו, בכו עלה יוסתרו כל עוד אין צורר מידי בהפעתם. כי"כ חוץ מהאכטה של אזור השער ע"י הצעת הבדיקה היחידה של המעווד בקרבתו

טיולוכם של התותחנים במרחב ההגנה היה קלה מפאת כתירותם הנמוכה לטמייה זו שנבעה מטעי סיבות

א. הם לא עברו אימון חי"ר, ויתר על כן, יכולות להפעיל ביעילות את נקמת האיש תייתה מושלת בספק

ב. מוגן התותחנים נפגע קשות עקב הפגיעה בתותחים ובמלחילים רכיבים מהמלחילים, כולל המפקדים, היו מטבח נפשי קשה על רקע זה בערכו מادر היחסים, התותחים בלאו חci, בין מפקד המעווד ל-טסוייל בפועל התפתחות לשובה חלה בעבר יומיים והענינים החלו "לסתדר" עם הצעתם של התותחנים בעמדות במרחב משולב, ב-די"כ בפיקודו של איש חי"ר

שרמת הטנקים בליל הירח הימנעות מכל חגעה, ככל האפשר אחד הווצב בקרבת השער והאנכי בסביבת הגנדוטר השוריונאים הורשו לצאת מהטנקים ולישור, במידת האפשר, בכונקרים בשעתם היו יצאו הטנקים מהמעוז למרחק של 1-2 ק"מ, לשם התמחקות מהഫגדות הרבות הם נהגו להיעזר לפרק זמן של כ-10 דקות וכאפר אש נ"ט של המצרים התקרכבה אליהם החלו לנעו וחזרה חלילה

עם פתיחת ציר "מכפלת" ב-10 באוקטובר בינו מפקד המעווד מפקד האוגדה ו-טב"ר חי"ר ה-טב"ר הביא מזון, מים ותחמושת, מלבד בזוקות נספנות ומרגמות שביקש מפקד המעווד בעת הביקור נדונו הסדרורים לחילופי המשמרות אמרורים היו לצאת אל הפועל למשך, ה-11 באוקטובר

הלחימה על ציר "מכפלת"

ציר "מכפלת" נחסם פעמיים בשער המלהה בין ה-6/9-10 באוקטובר, וב-15 בו חכחות שהשתתפו בלחימה על מתחם הציר היו רכיבים ומוגוונים. הכוח הראשון שהופעל נגד חכחות ב"ירוגה 3" (נ"ע 454441) הייתה מחלקה טנקית מ"כוח לפידות", שנתקלה בשעה 070400 במאגר ונסוגה על צוות מ-יח' 269 הוטל לגלוות את מיקומו המדויק של המאגר ולאמור את עצמו הפעולה בוצעה בليل ה-7/8 באוקטובר ב-8 באוקטובר נכנסה לפעולה סיירת "סקד" (גד' 424) תחילה הופעלה מחלקה ע"ג נגמ"שים בלבד ולמהירות צוות קרב מוגבר, בפיקודו של שא"ל למידות (מפקד הכוח שנקרה על שמו), סכלל פלוגה מוקטנת וכוכחה על נגמ"שים של גדור 424 (כ-50 חיילים), 4 טנקים ברתק, 2 מרגמות 120 מ"מ, 1 דחפור, מ"מ הנדרשת לティhor הציג ממוסקים נתלוו לכוח 2 מחלקות של גד' נח"ל, שנעוudo לחגיר את המעווד תקרוב על מתחם הציר ב-15 באוקטובר נוהל עיירן ע"י פלוגה ל' 128⁽¹⁾, בפיקודו של טרן דגני, אנפ"ל באותו קרב לקראת סיומו עצרתה לכוח פלוגה ב' של גדור חי"מ 564

(1) ראה הספר "אחד מן החרמים" (ח"א, 1975) שמחברו, אל"י גל, שירות באותו גדור

הרב על העיר - 6-9 באוקטובר

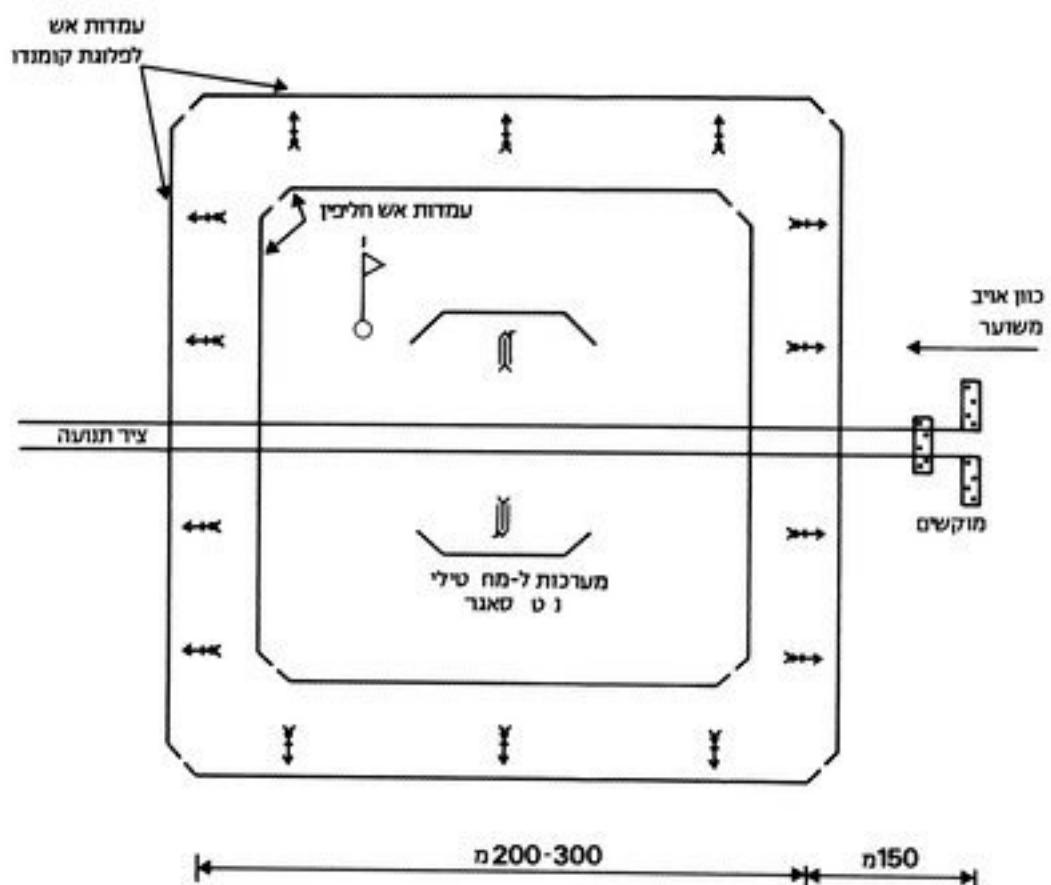
לפנות ערב ה-6 באוקטובר נחת כוח קומנדו מצרי מהים ב-נ"צ 454441 על השרטון בתחום "ירוגה 3" הכוח מנתה כ-200 חיילים וצויד, בנוסף לצויר הארגוני התיקוני, גם בטילי נ"ט "סאגר" ניטאים ("פחד") נחתתו של הכוח נדועה ב מהירות, אך עקב נחיתה מהוורר של כוחות קומנדו נוטפים בגדורה, שרדה אי בהירות לגביו מיקומו המדויק מחלקת הטנקים נתקלה לראשונה במארכ ב-070400 לערך נפתחה עליה אש ומחלקה נסוגה אחורי טהדר מטהנקים נפגעה בשלב זה הייתה ידועה מעת על הייערכות הכוח ועוצמתו.

המארכ היה בינוי בעורת ריבכוע של 350 מ' × 350 מ', כאשר בכל צד שורת חיילים מחופרת, ברוחים שווים בלי עדיפות לגזרה מסוימת הכביש עבר בקצת הצפוני של המארכ עםದות נוספת היו מכוניות עםדרות חליפין הן היו רודודות בגל מי-תחום גבוחית וחילילים נעזרו בתל-חזה מוערים מוקשים הונחו כ-150 מ' ממוקם המארכ. שורת מוקשיםacha הונחה לאורך העיר ושתי שורות נוספות למרחק של כ-30 מ' שניינו ציררו במטרה לפגוע ברכב המכתה לרמת מהציר תוך עקיפה של רכב פגוע כל המוקשים היו בטוחות יעיל של מרכ"טים אשר פגוי 7 מנגני צירדי הכביש בתוך ריבכוע העמדות הועברו טילי "פחד" מתוך העמדות אפשר היה לירות לכל הכוונות כמו כן רוכץ מספר רב של מרכ"טים אשר פגוי 7 לכיוון העיר

נכוח מבנה המארכ ועוצמתו אין זה מפתיע שניסיונות פריצה שנעשה בכוחות קטנים נכשלו גם צוות מסירת טכ"ל, שנשלח לגלות את מיקומו המדויק של המארכ ולאמוד את כוחו בסוג אחורי תיקלות, כת נהרג חיליל אחד

צוות מגדור 424 (סירת "שקד"), רכב על גמ"ש התקרב למארכ, ב-8 באוקטובר, כמשתמש לטהרו, אך פג אש עוז מרחוק ונסוג באותו יום נפגעו 2 טנקים נוספים בעת ניסיון להתקרב לאזור לבסוף החלטת מ"ט 204, אל"ם רט צבי, שהגדירה תייתה באחריותו, סייס להסתער על המארכ בעוצמה רבה יותר המשימה, כפי שתוגדרה ביום המלחמה (ייתכן משוחזר) של אחר הכוחות המשתתפים (גד' 424), הייתה "לטהר את אזור המארכ, להשמיד את הכוח המצרי, לנחות את העיר ממיקוש ולחבור עם מעוז 'בודפשט'" הכוח, שהרכיב לביצוע המשימה, בפיקודו של ט"ל לפיידות, כלל פלוגה A/424 (כ-50 חיילים), 4 טנקים ברוחק, 2 מרגמות 120 מ"מ, 1 דחפור 9-0 ומחלקת הנדסה לניקוי העיר ממוקשים כ"כ צורפה לכוח מחלקה של גדור נח"ל 906, שאמורה הייתה להקליף את מחלקה של אסכנדי כ"כ "בודפשט"

מארב ני"ט היקפי לככלוגת קומנדו משולב בטילי נ"ט (חיאור סכמטי)

התמונת המורדייעינית שנקבלת עקב הפסיכוגות הקודמים לגבר על המארב, הייתה מעורפלת במידה, אם כי היה ברור, שהאויב היה מצויד בנשק נ"טיעיל ולפיכך היה על כוח ח-ח'ייר להתקרכ ליעדר רגילה.

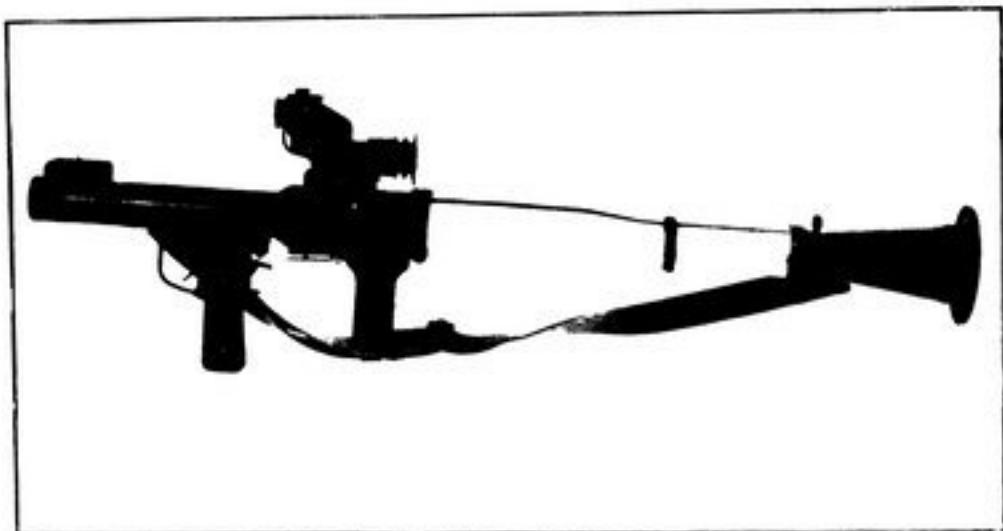
הפלוגה חולקה לארכעה כוחות משנה כוח חדש שנע לפנים ושני כוחות הסתערות, שהתקדמו בטוריים שני צידי ציר "מכפלח", בני 12 לוחמים כל אחד. עתודה של 14 חיילים נעה מאחור הפלוגה הפעוצה ע"ג נגמ"שים עד למרחק מה ממוקומו המשוער של המארב ומשם המשיכה רגילה ברוחתי יום מרוגמות והטנקים סיימו כסיעו והושארו מארח בעם החוגעה נורמה על הכוח אש ארטילרית שגרטה לתיווצרות דוחות גדולים בין כוחות המשנה שהיקשו מאר על השיטה בתם כוח החדש ובראשו 5 קעיניס וסמלים הגיעו לאזרור המארב ובמכת האש הראשונה שנפתחה לעברם נפצעו שניים מהטנקים טווות קרוב ביותר ואחר הכוח נ██ב במקומן נראת, שמיומו של המארב לא היה ידוע לכוח המשער שלא היריך כי הוא קרוב כל-כך כוח ההסתערות שנע במרחק קטן מארורי החדש ותפס מחסה מארורי תלולית גבורה, רוחם למוקומו ע"י אש חזקה.

ה-ק"ק שנע עם הכוח לא הצליח לטווח את מרוגמות וחוכות נע ללא אש מלוהה הפעינים שהלכו בראש הכוח ניסו להפסיק להתקדם, כדי לخلץ את הנפגעים, בחיפוי ט"ג'יסט שכבב בצדיה הימני של הדרר, אך לא הצליחו בכך ה-ט"פ דיווח לאחורי על המצב בו הייתה שרויה הפלוגה ובאמר לו שהזמננו סייע אוויר בינתיהם שכבו חיללי הפלוגה וניחלו קרבת צליפות מטוחים קערים עם חיללי המארב מספר חיילים נפצעו בחילופי אש אלה שהרימו ראשם בניסיון לשטוף את מקרות תירiy עם התקרכ החשיכת נצורה הכוח לעוזבו את המקומות כל הנפגעים חולצו, מלבד קעין הרוג שגופתו שכבה בשטח החשוף לעדות המעריות בחיפוי מא"ג הגיעו ארבעה מחלילי הכוח בذילתה אל התירוג וגררוו לעבר שאר הכוחות למרות הצלחתו בהדריפת כוחותינו נמצא המארב המצרי במצוקה רבתה מודיעין החטיבה קלט ופיעצה שדר של פקד המארב אל מפקדו, ממכו השתרב שנשאר ללא תחמושת ומים והוא מבש שיחצחו כמו כן ביקש לדעת מודיע הכוחות שאמורים היו להתחבר אליו לא תגעו (כנראה שהחכוו לטור אמרה היה לבוכש את "בודפסט" אך נכשל), ואיתם לרצוח את אותו המפקדים שלחו אותו ולא קיימו את הבתחתם להלכו¹⁾.

איומיו של מפקד המארב נטוש האויב השאיר אחריו מספר הרוגים ואת ה-טסוייל הפצוע למחרת, היה המארב נטוש האויב השאיר אחריו מספר הרוגים ואת ה-טסוייל הפצוע

בימי הלחימה על פתיחת הציר, 6-9 באוקטובר, השתכנו אבידותינו ב-6 הרוגים, 4 פצועים ו-3 טנקים פגועים המארב המצרי עמד בכל התקפות האלה אך סביר להניח שהלחץ הגובר שהופעל עליו גרם, בסופו של דבר, ל"התקפה", וכך נפתח הציר ל"בודפסט". אין שאלות יתרה עליה אם הכוח המצרי אמרה היה להטנקות טמייל, אחורי שנכלה הטענית להתחבר אליו

1) תחקיר "בודפסט", עמ' 84

R.P.G-7טיל נ"ט "סאגר" נישא

טווח 000-500-3000 מ'
זמן מעופף 27 שניות
מהירות טריון + 400 מ"מ
משקל הטיל 3.11 ק"ג
משקל מזוזודה טיל 16 ק"ג

חילופי הכוחות במעוז ב-11 באוקטובר

חילופי הכוחות ה证实ו בשעות אחה"צ ולפנות ערב ביום ה', 11 באוקטובר אל חילוי ה-ח'יר מ-גד' 68 וחוליות מכ"ם ח'י', שעזבו את המעוז ה证实ו 8 חיללי חת'ם (הגוף העיקרי של הסוללה יעד למחירת) ולמעוז נסעה פלוגה א' מוקטנת של גד' נח'ל 906 (כ-70 חיילים) וחולית מכ"ם מחליפה, כולל צוות תיקוניות מה' הטנקים לא הולמתה התגועה למעוז וחילופי הכוחות ה证实ו בתנאים קשים למדי, מה גם שפלוגה ה-ח'יל התגונתה באותו יום בסביבת-אש יש לעין שבתגוזה הארטילריה של האויב בדמות חילופית לא נפגע איש

(1) כר פואר חילופי הכוחות ע"י "במחנה נח'ל".

"את 'טבילה האש' עברו החברים עוד לפני שהגיעו למעוז המציגים הכינו להם 'קבלה' פנים" התקפה ארטילריה צפופה על הכביש, במרקם של כ-ק"מ מהמעוז עצמו ה-זחל"ם הראשון שבו נטו סטו סמי²⁾ המפקד היה ממש בתוך האש והמשיך לדחור בין הפגזים 'בשם' 5 דקוט נטלו סכיבנו כ-30 פגזים, שהפוצעו ברעש עצום והריעדו את הארמות ה-זחל"ם הדודען ועף מצד לצד". ימר ה-זחל"ם חיכו שעתם האש תפח ואד פרעו בדרהה בהפרשין זמן לחור המעוז במעוז קיבל את פניה מפקד המילואימניקים 'שהשתובב לו במעוז בין הפגזים כאילו הוא מסתובב בדיזנגוף' - כר סיירו עם רדת הארץ עדבו המילואימניקים את המעוז בחשот החשיכה ובמקומות נסאו ה-נח'ילאים ומספר תוחננים"

חילופי הכוחות בוצעו בקרבת בונקר התותחים המרכזיים, בו תפנו רוב ה-נח'ילאים מטה פנוי הפגזה, בעוד מפקד היוזא מסיר עם חילופיו בתוך המעוז ומתרכז

התהומות הרבות שה-נח'ילאים הביאו עימם פורקה (מוסטי אטכנדז' התלונן כי מלאכת הפריקה נעשתה כולה ע"י אנשיו בעוד שה-נח'ילאים שותים בבונקר) ועם חסיבת הועברת הגנת המעוז לידי פלוגה ה-נח'ילאים החלמי מנוסה, כאשר מה' הטנקים המונוסה של שאול מוזס משענת לה משענת אמינה בלילה הראשון לשתייתם במעוז יכול ה-נח'ילאים להיעזר גם בתותחים שעדיין נסאו במעוז

"הלילה הראשון היה די מפחיד החברים לא תכירו עדין את האזור וכל מה שראו היו כמה טריים מימינם ומשמאלה ורעש גלי הים המתנפצים על החוף ברקע הימה היה רב היו ידיעות על אפרות התקפה ח'יר מצרים למשל, הוקפזו כולם, לאחר תלילותם, בגל מלך דלק נתיק של מטוס, שצף בקרבת החוף השומרים שבו שזו סירת גומי של אנשי קומנדו ימי שכבר ירדו לחוף ומסוכבים באזורי המעוז ביום אחד הרגנו ולכן רבים מאייתנו ויתרו על הריצה לבונקר האוכל משאש טמא פג' יפול ויפגע בנו אבל אחרי יוממים היה כבר משעמם לאלת לאכול בלי פגדים, כי כבר התרגלנו לה"³⁾

(1) דצמבר 73

(2) שמואל פור

(3) "במחנה נח'יל" - דצמבר 73

ב乾坤 של ה-מ"פ הנקנכה, שampedkar היוצא יישאר במעוז לילה גוסף, על מנת להקל על תהליך העברת ולסייע בידיע וכושר הממצאות, נתקלה בסרוב מוחלט של מג'יר ה-ח'ייר, אם כי אסכני היה מוכן לכך עם זאת ניתנה פלווה שהות של 3 ימים ושבועות מספר להתכוון ל מבחן העיקרי תקיפה כוחות מעריים משולבים - רקי"מ, חייר וקומנדו - במוגמת לכבות את המועד בעשרות הבוקר של ה-15 נובמבר

פָּרָקָ' ז'הַקְּרֵב הַשְּׁנִי עַל הַמִּעְדוֹןתקופת הביצועים

עם חילופי הכוחות תלו שינועי הייערכות בטור המועד ומחוץ לו כדי לאבטוח את האזרורים החשובים במיוחד - התקטעים בקרבת חוף הים ואזור השער, נקבעו שבע עדות, כל אחת בפיקוד צייר (ארבעה צעיני הפלוגה ושלושה כוספים, בתגובהות מטהagger) כל העמדות אווישו בשעות הלילה, כאשר אוטם החילילים שהיו רשאים לישון נצטו להיאסר במדיהם ונעליהם גם בעת השינה, אך בשעות היום נטל ה-ט"פ סיוכן מחושב נוכח ההפגזות שהונחו על כל חלקי המועד, ואיתם שתי עדות בלבד בלבד, אחת שחיפתה על השער והשכינה מעלה ה-חט"ל יתר החילילים נצטו לתפוס מתחם בטור בונקר קרוב לעמדותיהם לכל עדת הוקזו 2-1 מא"גיס, נשק אישי, רימוניים ותחמושת כפף. עיבורי טमונות זה של ההייערכות, בתשווואה לתקופה הקורמת התאפשר עקב הגדיל הרב במספר תלותים

שליטה טוגינת של מכיםרי קשר שרתו את המועד

א מ"ק 6 (טוויה עד 1 ק"מ) לתקורת פגימות, שהוצב בכל עדת

ב מ"ק 25 (טוויה עד 8 ק"מ), כנראה בשימוש ה-קמ"ק

ג מ"ק 44 (טוויה מעל 30 ק"מ), מיוחדקשר עם החטיבה (שהטרק, בכו ישר, בינה לבין

המועד היה כ-20 ק"מ)

בנוסף למחלקה הטנקית הייתה ת"פ הפלוגה גם סוללת מכמ"ת 120 מ"מ, מגדוד חט"מ 486,

שנערכה כ-1 ק"מ מזרחה לכיוון ה-קמ"ק הוכח בפועל

הפגזות האויב היו עקביות ותפקידו כמעט לשיגרה בשעה 0500 לערך, גורה מס' 500 של טילים או פגדים, שימשו כאות השכמה בעקבותיהם באחת הפגזה צפופה מאד. עד לשעה 0900 לערך שרר שקט ייחסי ועד החלת הרעשה מזקה נוספת נספה בירת שעות היום וכבר בשעות הלילה היו ההפגזות דילילות, "טפטופים" של פגץ אחד מידי מספר דקות כמו כן, הונחה מידית פעם הפגזה על הכביש המוביל למועד - סימן ברום לתקרכובתו של רכב אספקה ההפגזות הליליות, אף שהיה דילילות, גרמו לעיתים, לכיסוי הטנקים באבגנים וחול כהועאה מכך יצאו תקלעים מכל שימוש והיה לעיתים צורך לנוקחות, על מנת לתחזיר את הטנקים לכשירות פלאת

התקפה המצרית ב-15 באוקטוברכללי

- בתקפה המצרית היו משולבים חיל'ר, שריון וארטילריה, בעיקר שלביה א כיבוש המעוז ע"י כוח גודודי בהרכב פלוגת קומנדו מגדר 103 ופלוגת חיל'ר מוגברת, כנראה מתחדשת חיל'ר 135. פלוגת הקומנדו התקדמה רגלית ופלוגת ה-חיל'ר תגיעה בהחפה ב-גמישים אמפיביים.
- ב הסיום ציר "מקלחת", למיניהם של חמשת הגבורות למעוז, הוטלה על פלוגת קומנדו מוגברת, גם היא מגדר 103, ו-ח"פ לה מה טילו "פהדר" ("סאגר" ניטא) ככוח הגיע רגלית תוך עקיפת המעוז מ"עירסת" לנקודה, כ-2 ק"מ מזרחה ל"בודפשט" (לפי גרסה אחת הtmpkota הפלוגה קרובה יותר למעוז בעוד לפני גרסה אחרת מיקום הפלוגה היה רחוק יותר) הכוח הגיע למקום בשעה 00:150400 ונערך מדרום לציר טור מסוריין תקדם מ"עירסת" בכיוון מזרח, אך נדרף בהגיעו למרחק של כ-200 מ' מהמעוז.
- ג. מטען סיוע ארטילרי רב עצמה לכוחות התוקפים

תקפה חיל'ה של ה-14-15 באוקטובר

- בליל ה-14-15 באוקטובר פתחו המצריים בהרעה כבודה מקלים ארטילריים, בעיקר מרגמות 240 מ"מ (היירות פצצות במשקל 100 ו-130 ק"ג) במקביל דיווח מפקד חוליה ה-מ"מ של חיל'ן על דיחוי טרור רבות בים, צפון-מערב המעוז בעקבות כך נקבעו אמצעי הדוחיות שלහן א כל העמדות עוכבו
- ב. המפקד תחמקם ב-חמייל (בונקר ח"א) תוך כוונות למדוזה מידנית לעמלה במקום בו החפתה התקפה או בקרה של אדעתם ואמנם, ניתן את האדעת בשעה 03:1500 חיל'י עמדה השער דווחו על יריות לעברים ועל חיל'ן פצוע כ"כ זוהה דמיות שנעו באזורי, והשתיכו, ככל הנראה, לכוח הקומנדו המצרי שעבר בסמור למעוז בדרך למקום בו תוכננה החסימה קאה להגניה כי כוח הקומנדו המצרי הוא זה שפתח באש יזומה לעבר המעוז, שכן התהשערות עליו תוכננה לשעה מאוחרת יותר סביר יותר, שפתח העמדות למעוז נפתחה אף על כוח המצרי וזה השיב את ה-מ"מ נע במלחמות מה-חמייל לאחמת העמדות בקרבת השער, אך ההזיהר את התצפיתן מעל בונקר ח"י, שהיריות באזורי השער עלולות להיות פועלות הסחה ושיש לצפות בעירובות מידנית בכיוון מערב, ממנו תחכן התקפת שריון ל-מ"מ טנקים נימכו הוראה לחופות בכיוונו השער, שם חיצב את הטנק שלו ומאתוריו, על יד עמדת טנקים 2, חיצב אותו טנק הפטל כעבורה דמן מה ראה תחתרן דמיות על גדר המעוז כיוון שמלע הטנק לא פעלירה יתר התוחנן פג' לעברן מאוחר יותר החברה שהיו אלה צוותי איר פ"ג מצריים, שחוטלו או נוטלו בידי הפגז

כשעה 150500 לערך, הודיעו התצפיתון מעל בונקר ח'י על התקראות של טנקים ממערב מאוחר יותר התקבר שהיו אלה נגמ"שים אטמייביים ("טופזיט") שהטיסו/הסיעו חי"ר מנרי לקרה המסתערות על המוזע הועבר דיווח לחטיבה וזוז תודיעת שחגיא כוח של צללים מוגברים למשוך בינו לביןם הטיען צוות הטנק של ה-ט'מ' פגדים לטנק שעמד ליד בונקר התותחים המזרחי, אשר שימש כמחסן תחמושת לא ברור מדוע בכרכ זה של הלחימה היה הטנק במכוסה של פגדים "היהתי כמעט ללא חמושת כבדה" - ספר ה-ט'מ' ¹⁾

מוחביחין ב-נגמ"שים המתקבבים, הפסיק את השעינה, חניכת האורות לטנק וHoppe עמדה ברכבת עשרה טנקים מס' 1 נגמ"ש האויב הראשוני הופיע במרחב של 40-50 מ' מהמעוז, על חוף הים, והשתבר ל-ט'מ' כי מעמדו לא יכול להנמק את התותח במידת מספקת לפגיעה ב-נגמ"ש אי לכך, נע אחורה, עד לככית, כ-30 מ' מדרום-מזרח לשער המוזע כדי להגדיל את המרחק ביןו לבין ה-נגמ"ש ועוד "הכנסתי לו פגץ" טנק הסטול שקדם לבוכן נחקע בתוך בור של פגץ 240 מ'ם, אך חולץ ממנו, תחת הרעשה ארטילרית כבדה, ע"י טנק ה-ט'מ' "טיפל", בינו לביןם, ב-נגמ"ש השבי, שגם הוא עמד על החוף שני ה-נגמ"שים הנוגדים נפגעו בהמשך ע"י הטנק הראשוני כי'כ הופעלה נגד ה-נגמ"שים סוללת מרגמות 120 מ'ם, שהזבכה מזרחה למוזע והייתה ח'פ' מפקדר ביןיהם הספיקו רוב חילוי האויב לרדת מה-נגמ"שים ונערכו מצפון למוזע להסתערות העטרפה אליהם פלוגת הקומנדו, שחגיה לשבירות המוזע יחד עם פלוגת החטימה, בשעה 150330 לערך כוח חי"ר Zusf נראה מקרוב רגלית מכיוון "עירטמ" ולפי עדות ח'נ"ל אליאס נפגע קשות ע"י פגדים שנדרו מטהנקים ירו ביריכוד כוחות האויב אך עקב הסוללות והגדירות שהפרידו בינהם לבון האויב, לא היה הירוי יעיל

ה-ט'מ' דיווח בקשר למפקד המוזע והՃהירו בפני הנסיבות העוללות להתבצע בכל רגע מכיוון ריכוז האויב נשמו עצומות "יאללה, يا ג'מעה" וה畅רים החלו לסתור מצפון, תוך הרעשה ארטילרית כבדה מפקד המוזע הוציא, בינו לביןם, חלק מתיליו מהעמדות הדרכיות והציגם לתגבר העדרה על גבי בונקר ח'י, שמאלו ומימינו על המקרים המסתערים הומטרה אם מכל הכלים

לפי גישה אחרת לא הצליחו המערדים להציג אלא לגדר ההרcosa בחלקה ושם נבלמו לפי גרסה אחרת הגיעו עד לתולות שמתה לבונקר ח'י, נצמדו לדופן, אך חוסלו ע"י רימונים שנדרקו לעברם יוצו שמרח בינו הגדר לעיר העפוני על בונקר ח'י הוא כ-15 מ' בלבד ההסתערות לוויה בהרעשה כבדה של ארטילרית או טנקים אך כל נפגעה היו חיללים מערדים כאמור, התקראות השרוין המצרי נבלמה עקב ייעילות אש ה-ט'מ' של מה' טנקים

מספר הרוגי האויב הוערך בכ-60 חיילים, שרוכם נפלו בשטח החנייה שבין ה-נגמ"שים לבון עמדותינו

¹⁾ מפקדר "בודפסט", עמ' 29

להלן סיום תיאורה של "התקפה הגדולה", כפי שופיע ב"במחנה נח"ל" מרצember 73

"בזה, למעשה, מתחילה התקפה הגדולה", ועמה גם נסיגונם האחורי של המערים לכבוד
אם מוצב החוף לסתוריהם יצאו כמה מהאנשים לקבור את חללי המערים, 'עשינו זאת
למטרות היגייננה בעצם, אבל כמחפרנו את הקברים וכיסינו אותם בתיקוחנו אליו בכוון
הט רצוי להרוג אותנו רק לפני שעות, אבל זה לא הפך לנו להתייחס אליהם כמו בני-
ארם קברנו כל אחד במקום בו נהרג ו-את"כ פירקנו את ארגדי המחרוזת וכתבנו שם על
הלווחות 'מת קבור חיל מצרי' ושמנו מצבה על כל קבר"

פָּרָקֶן חַמֵּם הַמִּצְרָיִם⁽¹⁾

כללי

פריצת החסימה המצרית, שהתקיימה מזרחה למעוז "בודפסט", היא פרשה טראגית והרואית לאחר פרשה טראגית, כי מספר הנפגעים של הפלוגה הפורצת, פלוגה לי' 128, עלה בהרבה על מספר הנפגעים בכל שלבי הלוחמת האחרים על המזוז ועל דרכו הגיעו אליו תאיידות חמוכמו ב-18 חרוגים (כולל ח-מ"פ ושני ח-מ"מים) ו-35 פצועים פרשה חרואית, כי רכיבת מתייל הפלוגה לחמו בעוז ולחמיתה מהם אף הוונקו עיטוריים עיסור גבורה, שלושת עיטורי עוז ועיטור מופת

נכסיונות גדרו 141 לפרוץ את החסימה

קדום להיכנשתה לפרב של פלוגה לי', עשה כוח של גדי' 14, הנסוף ל-חט' 204, האתරאית לגדרה זו, ניסיוון ל�וץ את הציר ולהשמיד את המארך המצרי הכוח נכשל במשימתו, נתקי סיבות עיקרי

א הרכבו המספרי על הכוח וכושרו המבצעי הירוד

ב גורם ההפעעה אבטחת האזור הנקחם בגבול הצפוני ע"י ציר "מקפלת", חופקדה, כאמור, בידי חט' ממוקנת 204 סד"ב החסיבה היה מצומצם מאד ותחל מה-10 באוקטובר היה ח"פ שלה גדרו חרט"ש 141 בלבד לנוכח החשש מפני פעילות קומנדו נוספת מזרד, ומצבו החשוף של מעוז "בודפסט" מאידך, הנחתה החטיבה את גדר' 141 להרכיב כוח משימת מיזחד, שייעוד לאבטחת את האזור כולם, למוצע פשיטות וביצועות התקבשות של המערדים וללוזות סיירות אספקה ותחמושת למעוז כוח זה, בפיקודו של מי שהיה לפני המלחמה ח-סרג'ז'ד, רני דרורי, הורכב מערב רב של מחלקות, כולם לא ארגניות, וכלל, בין היתר, מ"ח רט"ש מ-חט' 500 ושתי מ"ט-בט"ר (סגל עיקרי) מחלקה אחת הוצאה בסביבת "זゴגיית 50" מחלקה שנייה ב"מקפלת 58" ומחלקה שלישית בעוצמה "זゴגיית" - "טמייקה" שתי המחלקות הכוורות היו עמדו וחנו, ב-ד"ק, באזר "טרקלין" הכוח אמרור היה לפחות 24 שעوت ביחסו לאזר ציר "מקפלת" מחלקה ב"זゴגיית 50" הייתה מבער רצוף עם המצרים, שיבכו ב"זゴגיית 46" וספגה הפגזות כבדות למדוי, שגרמו למספר פצועים לכוח היה קשר ישיר עם חט' 141 ה-מ"ט, באנזועות מ"ק-25, ממוקם על ה-ג'יפ של מפקד הכוח

1

תאיירועים שוחזרו בעיקר ע"פ המסתובים והעדויות המפורטים להלן
ועצבות אש"ב במלחת יוה"כ חזית הדרום - כוח קלמן שווין, ע"ע 33-34,
חיק מטה"ס 2/2 100 "היתקלות בכוחות קומנדו מצריים" (דו"ח מושתת על "דו"ה
ארנון")
תקניירועים (איו רדרגות ומתקניירום כפי שכינאו במלחת)
אל"ם רם צבי, מ"ט 204; סא"ל ליכטמן זאב, מג"ד 128, רס"ג דרורי דן, מ"פ כוח
ב-גד' 141 (לפניהם מלחמה - סרג'ז'ד), רס"ג קנסור רמי, ק אג"ט חט' 204, סגן עמי
דור, מ"מ ב-טל' ב' 564 חיר"ם, שלושת לוחמים מ-טל' לי' 128

בליל 14-15 באוקטובר ביעעה אחות החלקות פיסטרול שיגרתי לאורך ציר "סכלמת" ופרש להרעתה מוגברת על "בודפסט" לא מבחינה בכל תופעה חריגה. פיסטרול תסתומים קרוב לחוץות. עם התגברות החרעתה על "בודפסט" קיבל מפקד הכוח, שיבב, כשלב זה, בזומת "מייניקת" - "זגו-ים", הזראה לכוננות מוגברת ואחרי זמן מה נסwoה לחזור ולבדוק היטב את המצב לאורך ציר "סכלמת". עם קבלת דיווחות ס"בודפסט" על התקפה טרורית מתהנתת, נדרש מפקד הכוח לתגבר את הפיסטרול לאורך הציר לשם אבטחוו, לקרה החשה אפ Errית של תגבורות ממעוז. בתיאו כ-2 ק"מ ס"בודפסט" דיווח מפקחת של אחת מתחות מחלקות מ-בטי"ר שחומקפת וכי יש לו נפגעים. הסתבר, שנתקל במארב מצרי, שהתקדם בעדו הדרומי של הכיביש. המארב מנה כ-150 חיילים, שחגעו לאזור רג'לית, דרך חביזות, בעופס את "בודפסט" מדורס. לטרות ניסיונות עבר וחסכירות הגבורה שהתקפה על "בודפסט" תלואה שוכן באמצעות לחסום את ציר "סכלמת" - החפה הימית מוחלטת. המלחמה העלייה בקשרי לעוברו את פצע המארב ונשארה חקועה בעברו המערבי. תלץ לסרים מהר את פתיחת ציר שהושעל על מפקד הכוח ע"י ה-טמ"ט ומפקד האוגדה, שנצלב זה עלה על הרשות, היה רב, אך גורלה של מלחמה נוספת, טכניתה לעוברו את המארב לא שפר מזה של קודמתה. צחלי"ם וחילילם נפגעו ועם הגיעו לעברו המערבי של תחארב חמורי, נתקעה גם מלחמה זו. כשלב זה הגיע מפקד הכוח עם שתי מחלקות נוספות לאזור תחארב. תחילת חיריך את עוצמת המארב כנסנה בהרבה מכפי שתיאתה במציאות. בתשך, תתרור פלווא ועוצמו, כנראה עקב חילופי דברים עם ה-טמ"ט, שחגיא למקום והתקדם כ-70 מ' מזרחה למארב. בנסיבות אלה התקפה מפקד הכוח לתני"י את חילילו להסתער על המארב.

במגש חבריהם, שנערך, אחרי המלחמה, לזכר אחד הנזלים תיאר מפקד הכוח בגילוי רב את כשרותו ולהימתו של תגדור

"לא הייתה הטענה, כי להסתער לא הטענו. הנקורדת העיקרית הייתה איסוף המזומנים. נסבילי הקרב היה מלא מסאי. הכל היה בו. כוח של אנשיים שהופתעו, של אנשיים שלא מאורגנים, מטה שהיה אוטונומי למלחמת יוס-חכימוריס; לחמו שם ארבע מלחמות חרמ"ש, אף אחת לא הייתה ארגונית, מתחת פיקודם, כי אני חיותי, במרקם, באותו רגע חחת ידו של ה-טמ"ט. היו שם אנשיים שתחשו תלם. הם היו לא מושעים וחס חפרי, פירעו פאר אפילו. עם כל הדברים הללו, היה, בפייכו של דבר, קרב חרמ"ש אמיתי. זאת קרב של חרמ"ש שלנו, אלה אנחנו וכצת קרב אנחנו טוגדים לנחל"י⁽¹⁾.

סתבר, בבירור, מדובר מפקד הכוח שחיילי גדרו, נהרכו הפטולר ותבלתי מגובש, לא היו כשירים להסתערות רג'לית ולא היו מוגבלים בכך⁽²⁾.

(1) ספרו לזכרו של אבנור בן אליעזר, לוחם ב-גד' 141 (ירושלים, 1974), עמ' 72.

(2) גדר' 141 היה גדור מילואים שפרקית חיילו היה בגיל נ-35. ה-טמ"ט עמד תגדיר את תגדור כ"ביגוני".

הסרך של פלוגה ל'

מהמתואר לעיל עוללה, כי נוצר מצב קרייטי, בו לא עדתו לרשותה של החטיבה האחראית לגזרת כוחות נוספים, אניתן היה להפעילם לביצוע המשימה מתוונת של מתיית הציר למעוז "בודפסט", הנחון להתקפה רבתי של כוחות משלבים מצריים גדרות לאור המכב הוחלט ע"י האוגדה, שפק בידמותה, שפק לפי דרישת החטיבה, להטיל בקרב פלוגה של גדרות חרטמ"ש 128 ח-חס' 11 השכנה וההעבירה למשימה זו תחת פיקודו של חטיבה 204 נסיבות הקרב ופרטיו לא הוכרו סופית וקשה להעריכו לאור העורבות והלאה א. מרבית מפקדי הפלוגה נהרגו או נפצעו ולפיכך העדויות שבן ניתן להסתיען הן מעטות ב. כאמור, לחמה הפלוגה בקרב זה ת"פ חטיבר שאיננה חטיבת אס"ה והטייעונים הסותרים של חטיבת אס"ה וחטיבת הקולטת אינם מקרים על הבהיר המצב¹⁾

הרכבה של הפלוגה

פלוגה ל' מנתה בין 80-90 לוחמים והייתה מנוגדת על 9-10 צחל"מים שעירום איבנו משופר, ושכיעדר מא"גים חמושו במקלעים 3 0 חלק ממכשריו הקשר לא פועל כהלכה, כאשר לפחות צחל"ם אחד לא צויד כלל באמצעי קשר החרכב האנושי של הפלוגה תואר ע"י אחדים מלוחמיה²⁾, בלשונו המעטה, כבלתי אמריך מבחינה המרגול, כשור הלימה, ואולי כתזואה מכך גם בחינת המוטיבציה הפלוגה הורכבה מחיילים מילואים שחילקם לא עברו אימון-פרט, מדרושים ללחימה רגלית ייעילה הרוגש הווסט על אימוני צחל"ם, אך נושאים מסוימים חוטיבים כמו זריקת רימונטים, תורגולו, אם בכלל, בשטחים כמו כן, נמנעו עם לוחמי הפלוגה גם חילוקים שכורומת הסדר לא היו כלל ביחידות ח"יר/חרטמ"ש והיו בינו לביןם-Calala שמייניהם לא ירו אף כדור אחד וכolumbia שאר בקשרי ידו על הפעול

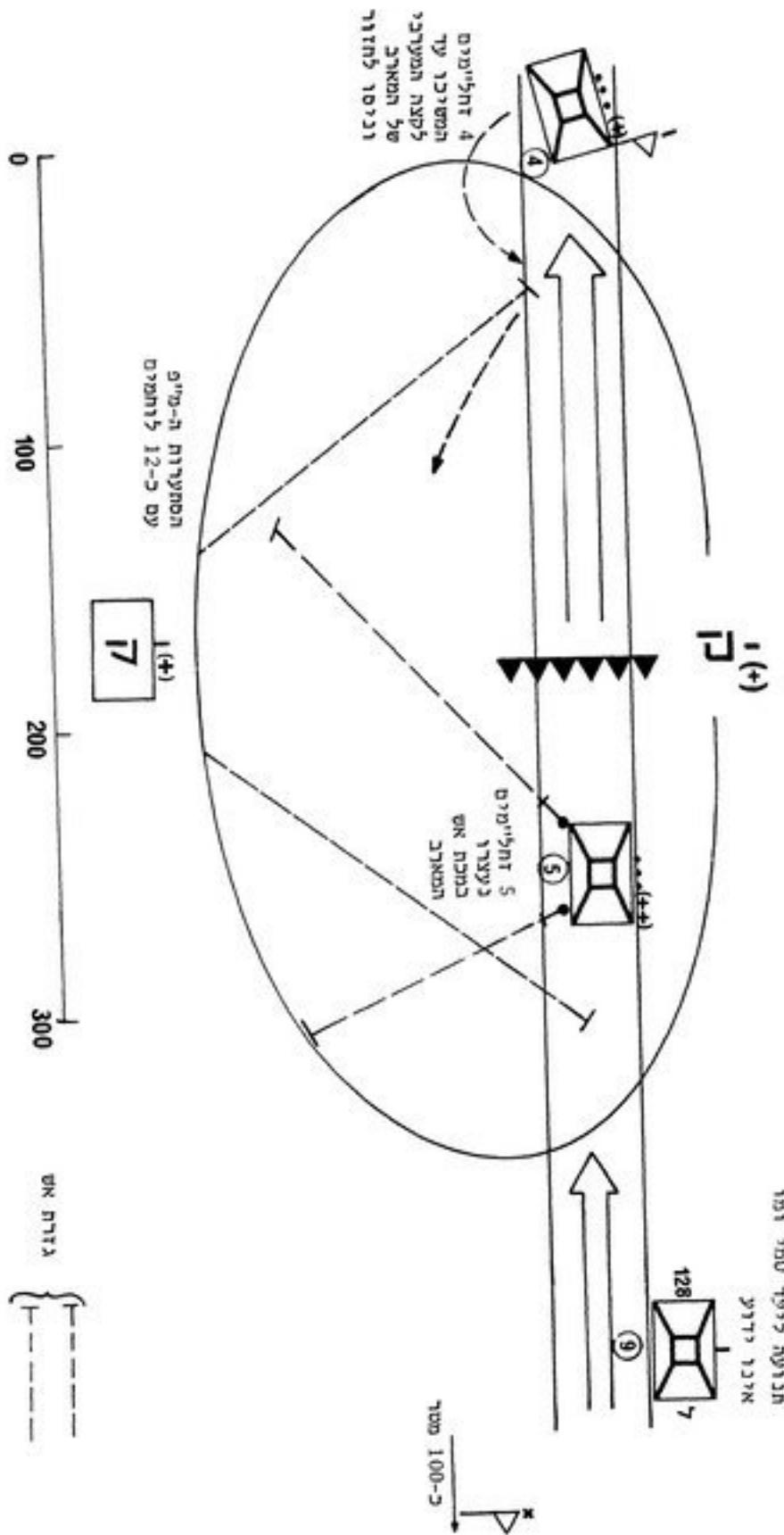
(1) בחברת "עוצבות חט'" במלחמת יוס-הכיפורים" חזית הדרום, כח קלמן/שווין, ע"ג 33-34
מובאים הדיווחים האלה
דיווח חט' 11 (המשך האמ)

" הפלוגה דיברתה ע"מ להשתתף בחיסול טארב קומנדו מצרי הפלוגה חוכנתה בקרב באורת פוז, ללא מדרור, ללא סיוע ולא אפשרות לסדר עוזי דגבי, ה-ט"מ, לתכנון את התמפהה, תוך כדי לחימה רוכבת נפגעו רוב הכלים מנשך נ"ט ו-ה-ט"מ פקד על הסתרות רגליית חזיתית על המארב המחוור הפלוגה לחטן, בגבורה ובסלה אכידות קשות"
דיווח חט' 204

"הפלוגה מגדוד 128 העתודה ל-חט"ק ה-ט"מ שתחמeka באזרה המארב בהגיע הפלוגה בוצע חכון חפוץ עם ה-ט"מ, תוך כדי פעולה על השטח וסוכמת התקפה בסיווע וחיפוי הובכו 2 חותמי 20 מ"ט וסוללת 120 מ"ט הפלוגה נסעה לאור הציר תוך ירי מעבר למארב ובתיופי 120 מ"ט עברת את המארב ולא הסערה. לסתלה ה-ט"מ ענה ה-ט"מ שאיבנו מזחה את המארב הפלוגה התובכה והסתערת צחל"ם ה-ט"מ נפגע מפצצת בזוקה או פ"ג'י ה-ט"מ וטסpter חיילים וקצינים הסתערו רגליים וכבשו מספר עדמות טארה-צחל"מים לא ירדדו חיילים ותוך ניסיון עקיפת צחל"ם ה-ט"מ הפגוע, שבעו בבו"ץ צחל"ם נוסף נפגע מפצץ נ"ט בשלב זה הגיעה פלוגה צנחים ורכובה על נגמ"שים והחלה בפיגוי הנפגעים תוך חיפוי והטער לחימת בירתה המארב, אשר גילה טימני המוטסתות ובריחת"

(2) ראה עדות לוחמי פלוגה ל'/128, עמ' 57, מערה 1

פראצ' איד' סכטת' ב-ק' אוכ' צל-סדרם קרב [סחוֹר מקוֹרְבָּן]

את נקם האיטי¹⁾

בשלב הראשון של חנوعת הפלוגה, עוד לפני הגיעה ל-חפ"ק הובן שמשימתה תהייה טיפול מודרנו מ-30-35 אנשי קומנדו מערריים האמורים לנעו בו, בסכום את המuber לעוזע "בודפסט" לא דבר כלל על התכניות חיליל קומנדו מערריים במתוח ולא הוועדה עצמה, שהתגללה בהמשך הפלוגה קומנדו מוגברת בהיעדר כל מידע, בשל זה, על מיקום האויב נהגו רכבים מתילילי הפלוגה לירות בכל הכוונותם בשלב מאוחר יותר,அחריו שהפלוגה עברה את חפ"ק החטיבת הובנה הפוקודת כר "גושעים, יורים, ובקרה של צורך יורדים ומטערדים"

חברת הפלוגה ל-חפ"ק החטיבת החביעה בשעה 150630 לערך הורה את ה-מ"פ לנעו מערבה ולטהר את העיר מאובי מ-חפ"ק שלו התקדם קרבו מידית��או המזרחי של המארב - למרחק של כ-50 מ' ושהליך גדול מנגנו היה בלוי לעין בהקשר זה ציינו ה-מ"ט שלווט נקודות א' הוא עצמו וה-מ"פ הקיפו יחד על המארב, שמיומו צרי היה להיות ברור לגורי ל-מ"פ מה גט שהצביע על המתקפה של גד' 141 שנתקעה מעבר למארב ב' מ-120 מ' ושהליך כ-120 מ' הובכו בקרבת-חפ"ק ואmortרים היו לחפות על הפלוגה המתקרמת ג' סוללה מכמ"ת 120 מ'ם, שהייתה סיוע ארטילרי, הייתה מוצבת למרחק של כ-700 מ' מפגן מערב ל"מכפתה 44" על העיר, כלוור C-5 ק"מ מהמארב

המפגש בין ה-מ"ט ל-מ"פ היה קצר ונמשך מספר דקות בלבד סביר להניח שה-מ"ט העביר את הלחץ שהה נתון בו מעד מפקד האוגדה ל-מ"פ ושהאייך בו בתקיפות להזדרז ולפתוח את העיר כל סיוע ארטילרי לא ביחס בשלב זה והתייחס לא היה אפקטיבי בניסיבות אלה היו פקדותיו של ה-מ"פ ל-מ"טם של קדרות ביותר נקבע, מתקפה 1 מוביל ומקלות 2 ו-3 ינעו אחריה עם כניטה למתחם "יפנו ה-Ճל"מים ויוחל בחשתערות רגילה או רכבת על האויב"²⁾

1) ה-מ"ט הביע בתוקף את דעתו, ש↙ות הבידוי הרמת היימת הפלוגה מגבשת ושותם חיילים שבאו אליה אחורי מילוי תפקידם שרוטים השתלבו בה יפה אולם, עם כל החשיבות שיש ליחס לרעתו של ה-מ"ט, הרי משקלן של עדויות תלוחמים מהשורה תוא רב, בשל הדיניות קרובים לחבריהם לפלוגה

2) ניתקלות בכוחות קומנדו מערריים, ראה עמ' 65 אם אמנס בר נאמרו הדברים, הרי שטעותם אינה ברורה לא מוכן לאיזה כיוון יפנו ה-Ճל"מים ואריך תיתכן בכלל החשתערות רכבת בשטח חול-כוצי לשני צידי הכביש, אלא אם הכוונה ל"טיפת" לאורך העיר

הפלוגה החללה לנכוון ללא סיוע וללא חיפוי וככפי שהתברר מאוחר יותר ל-מ"פ, נכנעה לפצע של הכביש מול המארב המצרי

בשלבים מוקדמים של התגובה נפגע אחד ה-zechel'iyim של מחלקה 1 ו-2-מ"ם שכתוכו נפגע הפלוגה המשיכת בלחימה ובשלב זה, כנראה, החל בבת אחת ירי צפוף של האויב שפגע ברבים מה-zechel'iyim ותחמיללים זחלמו של ה-מ"פ ומספר zechel'iyim נוספים (כנראה 4), היפיקו להגיע עד לקצהו המערבי של המארב.

המצרים שמרו על שטחם אט קפודנית כל עוד הטור היישראלי לא הגיע לטסות יעיל של ה-meren'yim והנסק הקל¹⁾. זמן קצר אחריו פתיחת האש החיה עליה, מצאה עצמה הפלוגה במצב קritisטי, בו כבוצת zechel'iyim אחת, עם נפגעים רבים, תקועה מול המארב ממש והקבוצה השניה מבעוד תמרוגדים נזאים וכושלים להסתובב 180 מעלות, על מנת להתקrab לקבוצה הראשונה לשם המתארגנות להסתערות רגילה. הדבר לא ניתן לכיצוע ונוצרה פקעת נוספת של zechel'iyim תקועים בסביבות אלה החליט ה-מ"פ על הסתערות חזיתית בטוחותים קעררים ביתר - 20-30 מ' העטרפו אליו בהסתערות כ-12 חיילים, כולל 2 ה-מ"ם שטרם נפגעו רוב חיללי הפלוגה נהרגו או נפגעו קשה ובין מתרוגים היו ה-מ"פ ושני ה-מ"ם, שנפגעו ונפלו בין עמדות חיללי האויב.

סיוע ארטילרי ע"י מרגמות החטיבת ניתן באיחור ובמספר קטן של פגזים לעומת זאת ניתן סיוע אש יעיל מסיפונים של מרבית ה-zechel'iyim, כולל אלה שנותקו עוד בשלבים הראטוגנים שלקרב הקרב הפתיעים סופית עם תגיעה של כוח חילוץ - פלוגה ב' של ג"ד' חיר"ם 564 - אך קיימת תמיינות דעתם, שהאויב הגיע לנצח של שבירה עוד לפני התערבותם של העצחנים, שהשתתפו, למעשה, רק בשלב המשמעות של בקרב האבדות של כוחותינו בקרב זה היו כבדות ביתר 18 טרוגים ו-35 פצועים

1) הפתבר שהדבר נכון מכך, שטלי ח-כ"ט שלחן, מרגם "סאגר" ניטא, נרטבו כולם בעומק הכוח בכיצות ויזיאו מכלל טימות

פָּרָקֶט'מִעֲרֹות לְקָרֶב עַל פְּרִיצַת הַחֲסִימָה הַמִּצְרָיִם

בעקבות התקרב המעווררו מספר תמיות ושאלות לגבי חוממות אלה -

- א. האם הייתה הדרישה להנעה החפויה של הפלוגה בכיוון החסימה המצרית, מה גם שבעצמה הייתה ידועה ל-מח"ט
- ב. כיצד הובילו הסיווע הארטילרי
- ג. רמת תלותיהם של חיילי הפלוגה

באשר לשאלת א' הטעבר, במכט לאחרור, שמעוז "בודפשט" יעד יפה בחמתערות המצרית גם ללא תגבורת אך לא כרך נראו הדברים לחסיבה האחראית לגזרה ולאוגדה הממונה מודעות להתקפת אספירית נוספת על "בודפשט" תדריכה את צעדיה של המפקודות המטמון ופואר נודע שתיאו אמנים נחיתה, בעצמה רביה,طبعו היה שלחצו בכיוון אכתחת ציר, ואחרי חסימתו, לפתחתו טלית. היה חשש שב"בודפשט" נוצר מצב של מצוקה, שהזדיק הטענות תוד ויתור על איסוף נתוניות, חכנון מפורט והכנות נאותות

בנסיבות היצולו במנון סיוע ארטילרי לא הובחרו סופית מדוחו של ה-מח"ט מסתבר, שה-ק"ש"א (ה-טפ"ח) מתלווה אליו ולפיכך לא פריצת הדרישה למעוור ביעיה של בקרת אש ההסתברים הארטילריים לסייע ארטילרי דليل שכא באיחור הם אלה

- א. התכוון החפויה של החמתערות גור אחריו ארגון חפוז לא פחת של מטרות
- ב. כניסה פלויה ל' אל תוך קטע המארב יצורה במתרונות מצב של "ערוב" הכוחות וסיכון חמור של פגיעה בכוחותינו ע"י הסיוע הארטילרי מה גם שאחרדים מ-זהלי"טי גדר 141 היו תקועים באיזור הקצה המערבי על החסימה הדיחיפות שככנית פל' ל/128 לשטח המארב מנעה הנחתת אש ארטילרית מקדימה יותר על כן, הוועלה טענה שהאפקטיביות של פגדי חנ"מ בשטח חולין-בוצוי מוגבלת מילא לפרקת סיוט הקרב נורו, כנראה, פגדי זורחן שם יעילים למדי גט נגר מחפורות, אך לא ברור, אם אלה נורו ע"י הסיוע או ע"י המחלקה המסייעת של פלוגת הענচנים

קורסי רב קלים במנון חשוכת לשאלת העיקרית. צלנו של ה-מ"פ לדחות את המארב המצרי, שבעקבותיו מעא עמו נמצב של נחיתות טקטית קשה, שחיבבה החמתערות בתנאים מודר לא נוחים ההסביר ההגיוני מיחידי העולה מנשיבות המקורה הוא טעות בזכרונו של ה-מח"ט באשר לפרטי תדרוך שטפר ל-מ"פ בטרם קרב, כך שבמציאות היו מודיעיניקים מוחות ומטורפים יותר מאשר

חטב מחזקת השערת זו גם עדותו של קצין ה-אגד"ם שלו¹⁾, סלפי הערכתו, סיבת חסובת למת שairע לפולוגה לו' הייתה אי ידיעת עצמותו של האויב

מספרם של הפטעריטים רגלית היה קטן יחסית - 15 איש לעומת 80 חיילי הפלוגה, ורוכב נפצעו קשה או נהרגו התשכירים וההשערות באשר למספרם תקן הם רבים וטוביים אחת הטענות היא שפקודת הפטעריט או לא ניתנה, או לא נסeltaה או לא הובנה הנחתה זו אינה בלתי שkeitota על הרעת, לנוכח בעיות הקשר שכבר הוזכרו וייתכן שפימני-יד לא נראה די הצורך בנסיבות הקרב הקשה שהתחולל סיבת נזקם נובעת ממספרם הרב של נפגעים במקצת האש הראשונה והמטעה, שהוציאה מכל שיטוט מחזית-ה-רקי'ם של הכוח, אם כי חלק מהלוחמים שהיו בו, הושיבו לאפקט

לא כל תמיילים שתיו כשירים לקרב אמכו הפטעריט מקצתם הפיגנו חסר יכולת או חוסר רצון לרדת מה-Ճחל"ם ולהילחם רגלית (2) תופעה זו נבעה מהיעדר CISORIM עקב חריגול לקוי ואולי גם ממוטיבציה נמוכה בנסיבות אלה, כאשר ה-מ"פ נהרג בתחילת הקרב, נראתה ההשערות בגדר פולוגה קומנדו מוגברת ומחופרת היטב, CNSOLAH סיקורי ואם הצליחה (עדותו של מ"ט צנחים על שבירת המעריט מוכיחה זאת), הרי יש ליחס זאת לשבי גורמים עיקריים א' אומץ ליבם של רבים מחילתי הפלוגה עדות לכך מצויה בתיאורי מעשיהם של בעלי העיתורים ב. החיפוי טניתן עי' נשק הסיףון של ה-Ճחל"ם, אף שרובם היו נטולי כוואר מכועה

העיתורים שהענכו לחמיה מחילתי הפלוגה

להלן תיאור המעשים שזיכו את הלוחמים בעיתורים

1. סמל לוי משה - עיטור הגבורה -

ביום 15 באוקטובר 1973, השתקף רב"ט משה לוי, סמל מחלקה, בקרב שניהלה פולוגתו עם מארב מצרי על עיר הים לmourם הצפוני, בגדוד "פורט-פואר" - "בודפסט" בעם הקרב נפגע ה-Ճחל"ם שפיקד עליו, ופעטה נ"ט נוספת שנוראה פגעה בידו הימנית וקטעה אותו באזרור המרפק

(1) תחקיר סאייל (מיל'), אד רס"ב רמי קנטור, ב-9 בינואר 79

(2) מג"ד 128, ש-פלי' ל' הייתה אחת מפלוגותיו, מתבקש להתייחס לכושא זה שטchet הצעינה בגיןו לב הוא לא היה מוכן לקבל את ההנחה של אחדים מלוחמי הפלוגה, שחילילים לא היו מאומנים דריים, אך הושיפ שכל פולוגה יש חיילים אמיצים יותר ואמריצים מחותם ומיראת כשירותם להרימה רגלית איננה אחידה הוא הדגש שבסופו של דבר, נטהרו בחילם ואומץ חילילים שפחו [ולא ירדו מה-Ճחל"ם] דרוש היה אומץ לב בלתי רגיל לרדרת מה-Ճחל"ם ולהילחם רגלית

שבעי הוא לדעת ה-מג"ד, שבכדי-אדם ימחדו וטנק אם אפשר לטענו נגדם (תחקיר סאייל (מיל') זאב ליכטמן, 4 במרס 1979)

רכ"ט משה לוי תבינו את חומרת-המצב ופקד על אנשי-צוותיו לרדת מה-זהלי"ם תוך כדי ירידת מה-זהלי"ם נפגעו רוב ההיילים רכ"ט משה לוי, קשוע יד ימין וזכ דם, ירד בעצמו מה-זהלי"ם ונע לעבר עמדת האוריב הסמוכה בידו השטאלית החזק רימונו, ובטיינו שלפ' את הנזרת ממנה הוא הטיל את הרימונו וכוח האוריב בעמדת חוטל אולם, לאחר שתיה קרוב מאד לעמדת האוריב, נפגע מרטיסי הרימון שהטיל הוא עצמו אף על פי כן, סירב לקבל עזרה וכיוון את צוות הפינוי אל נפגעי-זהלי"ם שלו חור-כדי-כך נפגע מה-זהלי"ם פגיעה ישירה, עליה באש והחפוץ במשימה

2. רכ"ט בלכנ שлемת זיל - עיטור חעוז -

ביום 15 באוקטובר 1973 שיט רכ"ט שлемת בלכנ זיל כלוחם כאחד מה-זהלי"מים שנתקל במערב אנשי קומנדו מצריים, בזרה העפונית על הציר למעוז "בודפסט" חור-כדי מהלך הקרב נתקע מה-זהלי"ם, רכ"ט שлемת בלכנ זיל נסע בו, ועם הסמורות אנשיינו נפגעו מפקרו וחילילם אחרים שתו ב-זהלי"ם בתושייה ובקורס-רוח רכ"ט שлемת בלכנ זיל עלה על זהלי"ם אחר ופקד עליו לבוע בינו הנפגעים שלו, כדי לאספס האוריב המשיר אש חזקה - ו-רכ"ט שлемת זיל נהרג במשיבו אלה גילה אומץ-לב רב, כשר מנהיגות ודרימות במשימה

3. טור' גרשטיין דב - עיטור חעוז -

ביום 15 באוקטובר 1973 טיט טור' דב גרשטיין כלוחם זהלי"ם, שנתקל במערב קומנדו מצרי באזורי הגדרה הצפונית, בעיר למעוז "בודפסט" חור-כדי הקרב נפגע מפקר מה-זהלי"ם טור' דב גרשטיין נשל לידיו את הפיקוד, ובקורס-רוח ארגן מחדש את צוות-הזהלי"ם להמשך הליחמה ולהחיפוי על חילוץ הנפגעים - וזאת מתוך אש יעילה וסתנית של האויב במשיבו אלה גילה אומץ-לב רב, קור-רוח, כשר-מנהיגות ודרימות במשימה

4. סמל כהן רם זיל - עיטור חעוז -

ביום ה-15 באוקטובר שירות סמל רם כהן זיל בפיקוד סמל מחלפת זהלי"מים אשר נעה על הציר למעוז "בודפסט" חור-כדי תנועה נמלה המלחקה במערב מצרי וטפרק המלחקה נפגע סמל רם כהן זיל נשל את הפיקוד על מה-זהלי"ם וסיננה בו את מפקד המלחקה חפזו'ע הוא שב מיד עם מה-זהלי"ם למקום המארב ותחל לפנות פצועים אל נקודת הפינוי, כל זאת תחת אש יעילה של האויב מטוחנים קעריות סמל רם כהן זיל המשיך בעסוקות פיצוי הטעו'ים חור' שהוא מפעיל נסק מה-זהלי"ם מכובן את הנenga ומסייע לפצועים לעלות על מה-זהלי"ם

פעולות אלו ביצע מספר פעמים
בפעם האחרונה כשתגify למקומות המארב לפנות ציבוריות נטפות נפגע תור כדי ירי
ונחרג
במשיו אלה גילה סמל רט כחן זיל עוז-רוות, זמנה ואחותות-לוחמים

5 סמל חסן אלי זיל – עיטור המופת –
ביום 15 באוקטובר שימש סמל אלי חסן זיל בתפקיד מקלען ליד נtag ה-זחל"ם,
כאשר כוחותיו נתקלו במארב האויב באזרע הגדרה הצפונית, בעיר לטועז
"בודפשט" תור-כדי לחימה התroxם מעלה דופן ה-זחל"ם, כדי שהאש שהוטה
תהייה יעילה יותר למגע נתקע ה-זחל"ם, ותחיילים נצטו להסתער סמל אלי
חסן זיל נשאר ב-זחל"ם כדי לרטק את האש הייעילת שירה הכוח המצרי, תור
כדי כך דרך תחמושת לחבריו שנעו קדימה מתחת אש, עד שנפגע מכדור של צלח
מצרי ונחרג במקומות
במשיו אלה גילה אומץ-לב, תושיה ודבקות ממשימה למופת

כָּרֶךְ ۲۱קרב על "בורדפסט" – סיכום והערכההשלב הראשוני

עמידתו של מעוז "בורדפסט" בשלב הראשוני (6-11 באוקטובר) הייתה פרשה חשובה, שפינה ניתן לominator כיצר פועל גורמים חיוביים ושליליים בהגנה על המועוז, כאשר, בסופו של דבר, הכרעה את הכוח מחלוקת טנקים מוקטנה, שעם כניסה לקרב בעוד מועד היה יוצאת דופן בנסיבות המקרא.

הגורמים השליליים היו רבים ונימנו לסכם כלשהו
א. התנהגה שלא פרוץ מלחמה כוללה עתיד הנראה לעין, נתנה את אותותיה בתופעות רכבות כגון:

1) התזקיק המועוז ע"י כוח חי"ר מילואים קטן, עקב התנהלה שככל מקרה ניתן יהיה להחליפו בכוח חי"ר מעולה בעוד מועד, טرس פרוץ הקרים

תרה מדו, שאר מכוחות בפועל לא הוכשרו ללחימה נגד כוחות פשיטה, מה גם שחייב תחנייה לא התאמנו דן מושך

2) תקלות טכניות שניתן היה לחזון מראט, עלא זכו לטיפול נאות באווירתה הכללית של שליטה ורגיעה

ב"כ היהת הדבחה באזקה שהתקבטה בגדרות הרוסות, מוקדים שננטשו ע"י היה ווער

3) חוסר יכולתו, מסיבות תקציביות, של הדרג הממונה להדריס אפצעים למעוז לשיפור כוח עמידתו

ב. תיעדר תיאום בין הגורמים השונים בפועל ובקרוב הדרגים הממוניים בנסיבות מבצעיים, בעלי חשיבות ראשונה, כגון מוצבי כוננות

ג. ביצוע, כללית, של חריגלי חבירה יבשים למaza בלבד, ("בורדפסט" לא בוצע כל חריגל חבירה, מאז כנימת גדר חי"ר מילואים 68 לקו) ואיל ביצוע חריגלי אשר

ד. סמכויות פיקוד לא ברורות או ולא יайлומם בחור המועוז ולגביו מ"מ טנקים, לפחות בשלבים הראשונים של הלחימה

בין הגורמים חיוביים שתרמו לעמידתו של המועוז נמנו
א. חבירותה, ברגע האחרון, של מחלוקת טנקים אל המועוז והפעלה המידית והיעילה נגד הטור המצרי המתפרק החבירה המכבעה בעוד מועד, למרות העיכוב ביציאת הגדור כולם מהণיכו
ב. לא צוין, שכינגוד ליתר הטנקים לא נתקלה מחלוקת באש נ"ט או התקפות אוויר בעוד חבורה למעוז

- כ מצב טופוגרפי בוות', יהסרו, שאייפשר התקפת רק"ט מכיוון אחר בלבד - מערב למזרחה, וגם זאת ללא יכולת פריטהו
- ג עמידות הנוחות של לוחמי חיל"ר, מוחלכים ושריונאים
- ד מתייחס ציר "טכלה", בטעמם רביים, אחרי שנחטט ע"י קומנדו טרי כר התקשרה תעלמת הכוחות המוחשיים מעוז ע"י פלוגות נח"ל רעבנה

שלב השבי

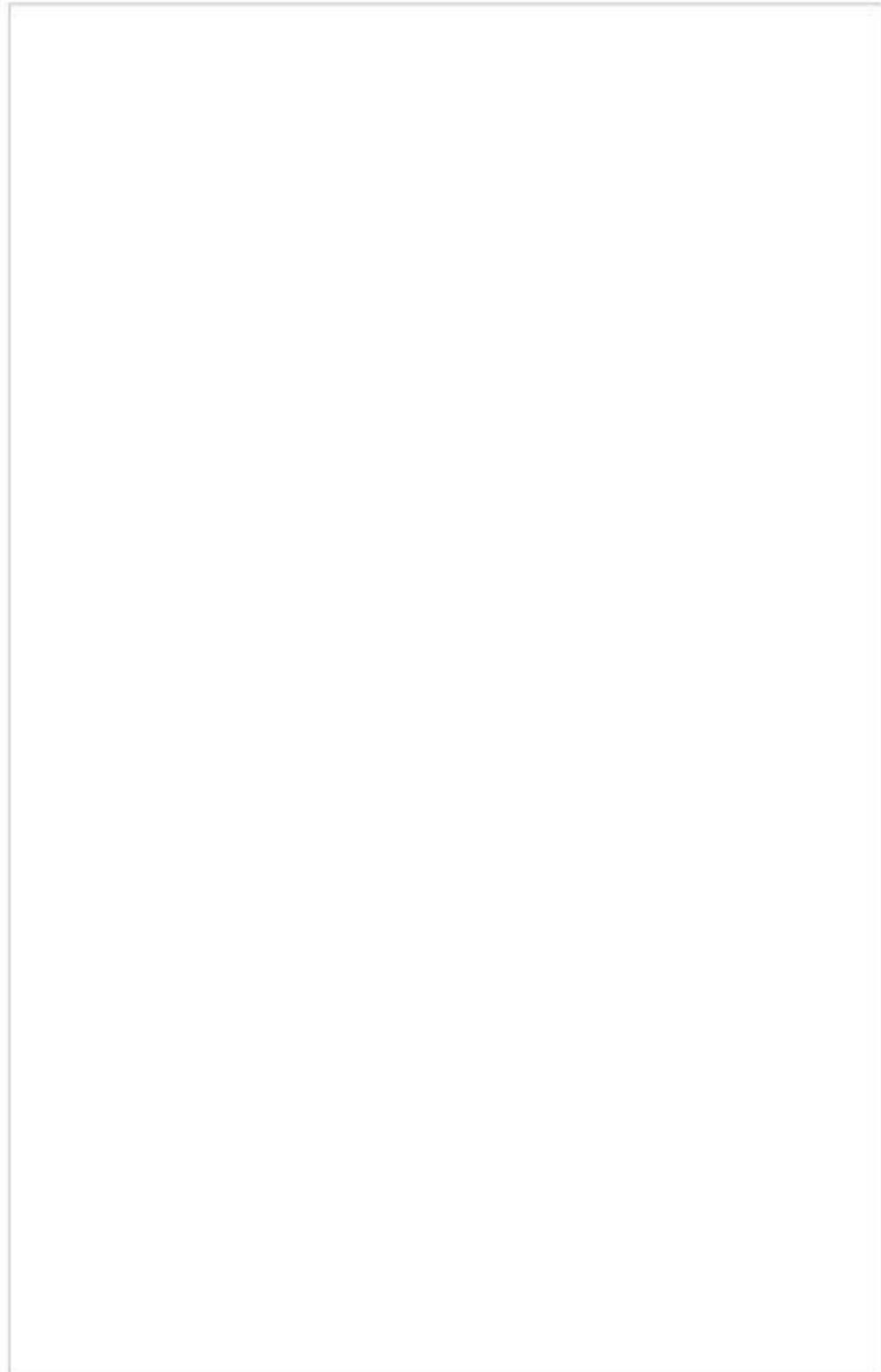
הילופי הכוחות תרמו רבות לעמידה המועז בשלב השני, (מ-11 באוקטובר עד סיום הלחימה), אם כי הפלוגה מחליפה נורשת, לעומת זאת, להציגן כארון רציני בקרב ה-15 באוקטובר בלבד ה证实, סמיומנותם וכושרה הקבבי היו מושלמים, אף-על-פי שחיילית היו מחותמי ניסיון קורי כשלתו.

ביתר ליהיות תופעה זו הן לרשות הכוחות של הקורס שפלוגה עברת, ושסתמיים ימים ספורים בלבד לפני פרוץ המלחמה, וכן למוסכמת הגובה של חיילית גם שפע הנשך והתחמושת סייעו לפלוגה לialized ללא נפגעים, מטעמם מסוכן שוכן, עקב פריצת כוח מעורי אל תוך מעוז. ב"כ, אין לשכו את החימת בני הטנקים ש-מ"מ נח"ל "ירש" מקודמו ושהיטלו את ה-גמ"שיט תמצריים שHEELו לעבור את מעוז מפונן

הלחימה נבדק חמארבים הוכחשה ע"י כוחות שלפי כל קנת-מידה היו דלים ובוחן מספיקים לכך התווספו אי ידיעת או התעלמות מהאופי הקטלני של נשק נ"ט חרב שטייה בידי חמארבים בכלל ובידי כוחות קומנדו בפרט בניסיונות אלה מעכיה עאם שחיתות העירות על תושיה ואומץ-לב

תְּבִ�ָה

- ۱ -

תְּבִ�ָה